Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 91 (1085) | Łódź, Wtorek 19 Kwietnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג יז ניסן תרפ"ז. | Nr. 91 (1085)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

געכאפט די מערדער פון פרעזידענט מאריאן צינארסקי

פערזענליכע נקמה איז געווען די סבה פון גרויזאמען מארד.

די נעכטיגע גראנדיעזע לויה.

ווי אזוי מען האט ענטדעקט די מערדער

באלד נאכ'ן מארד פון פרעזידענט ציגארסקי איז ביי דער פאליציי ענטשטאנען די קאנצעפציע, אז דער מארד איז געווען א צופעליגער און איז פארגעקומען צוליב דעם, וואס דער פרעזידענט האט געשטערט א גנב אויסצופירן א גנבה אין פאפיר־געשעפט פון דעם ייד קוטנער וואס וואוינט אויף אנדזשעיא 4.

די דאזיגע השערה איז ענטשטאנען צוליב דעם, וואס דאס שלאס ביי קוטנער'ס געוועלב איז געווען אראפגעריסען און די 2 עדות פון דער געשעהעניש; ד"ר סאלאווייטשיק און געריכטס־דינער וויטקאווסקי, האבען בפירוש בעהויפט, ווי דער ערמארדעטער פרעזידענט האט אויסגעשריגען דאס ווארט „גנבים". געהענדיג אויף דער ליניע האט די אויספארשונגס־פאליציי ארעסטירט אנ'ערך 40 פערשידענע היגע גנבים און איינברעכער. אבער נאך א קאנפראנטאציע מיט די עדות זענען אלע ארעסטירטע בעפרייט געווארען.

די אויספארשונגס פאליציי האט דעריבער אנגעהויבען צו פיהרען די אויספארשונג אויך אין דער ריכטונג פון דער מעגליכקייט פון א נקמה־אקט. אז א מארד האט געקענט אויסגעפיהרט ווערען דורך א רעדוצירטען אדער א בעל־עולה'שען שטאטישען ארבייטער. די פאליציי האט טאקע צוזאמענגענומען זעהר פיל בעשולדיגונגס־מאטעריאל געגען דעם רעדוצירטען ברוק־ארבייטער, דעם 25־יעהריגען אדאם וואלאשעק, וועלכער וואוינט אויפ'ן באלוטער מארק 5.

ווער עס זענען די מערדער.

דער לייטער פון אויספארשונגס־אמט ווייער, אספיראנט לוטאסטאנסקי מיט נאך 3 אגענטען זענען דעריבער שבת 4 ביינאכט אוועק אויפ'ן דערמאהנטען אדרעס.

ווען די פאליציי איז מיט רעוואלווערען אין די הענד אריין צו וואלאשעק'ן איז דער לעצטער געזעסען צוזאמען מיט נאך 3 קאלעגען בעת א גלעזעל בראנפען און געמיטליכען שמועס. די פאליציי איז תיכף צוגעטרעטען אדורכצופיהרען א רעוויזיע און ס'איז אויפפאלענד געווארען, וואס וואלאשעק'ן האט בעפעהלט זיין פאלטא. וואלאשעק האט וועגען דעם נישט געקענט געבען קיין שום אויפקלעהרונגען, ער האט אויך נישט געקענט אויפווייזען, וואו ער איז געווען אין דער שעה ווען ס'איז אויסגעפיהרט געווארען דער מארד איבער'ן פרעזידענט ציגארסקי. וואלאשעק איז דעריבער ארעסטירט געווארען און אפגעפיהרט געווארען אין 3־טען קאמיסאריאט.

גלייך ביי דער ערשטער אויספארשונג אין קאמיסאריאט האט וואלאשעק זיך מודה געווען אין מארד און אלס שותף האט ער אנגעגעבען דעם 21 יעהריגען קאזשימיעזש רודזעווסקי, וועלכער וואוינט אויף וואלצאווסקא (באלוט) 15. אנ'אפטיילונג פאליציי איז גלייך אוועק אויפ'ן אנגעוויזענעם ארט און בעטראפען רודזעווסקי'ן א שלאפענדיגען, ער איז בעשמידט געווארען אין קייטען און צוזאמען מיט וואלאשעק'ן אפגעפיהרט געווארען אין דער אויספארשונגס־פאליציי אויף קילינסקי גאס.

וועגען דעם ארעסט פון די מערדער איבער'ן פרעזידענט ציגארסקי האט מען באלד מודיע געווען דער העכערער מאכט און אין אויספארשונגס אמט זענען אנגעקומען דער פראקוראר שמיט, בעהילף פראקוראר קריכאווסקי, אויספארשונגס־ריכטער זאלצבערג, קאמענדאנט ניעדזשעלסקי, אובער־קאמיסאר איזידארטשיק, קאמיסאר ווייער און אספיראנט לוטאסטאנסקי.

ווי־אזוי דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען?

בעת דער אויספארשונג האט וואלאשעק געגעבען פאלגענדע ערקלעהרונגען.

מיט א יאהר צוריק, דעם 29 אפריל 1926 האט ער אנגעהויבען צו ארבייטען ביי די שטאטישע ברוק־ארבייטען. דעם 11 סעפטעמבער ד. י. איז ער רעדוצירט געווארען. פון דעמאלס האט ער קיין שום ארבייט נישט געקענט בעקומען, נישט קוקענדיג אויף דעם וואס ער האט זיך עטליכע מאל געווענדעט צום מאגיסטראט וועגען ארבייט.

נאך לאנגע בעמיהונגען האט זיך איהם איינגעגעבען צו רעדען מיט'ן וויצע־פרעזידענט גראשקאווסקי, אבער אויך דא האט ער קיין ארבייט נישט בעקומען. ער האט דעריבער בעשלאסען נקמה צו נעהמען און ביי דער ערשטער געלעגענהייט צו ערמארדען דעם וויצע־פרעזידענט גראשקאווסקי. ער האט אבער נאך געפרובט צו בעטען דעם פרעזידענט ציגארסקי וועגען ארבייט. פערגאנגענעם מיטוואך איז וואלאשעק דעריבער אוועק צום פרעזידענט ציגארסקי אין דער וואוינונג. ער האט אבגעוואַרט דעם פרעזידענט אויף די טרעפען און איהם געבעטען וועגען ארבייט. ווען דער פרעזידענט האט געענטפערט, אז ער קען גאר נישט אין דער הינזיכט טון, האט וואלאשעק איהם בעליידיגט און געדראהט מיט נקמה.

דעמזעלבען טאג אין אוונד האט וואלאשעק געטראפען אין גאס זיין פריינד קאזשימיעזש רידזעווסקי, וועלכען ער האט פערטרויט דעם סוד, אז ער וויל דער'הרג'ענען דעם פרעזידענט ציגארסקי. רידזעווסקי האט מסכים געווען אויפ'ן פארשלאג אנטייל צו נעהמען אינ'ם מארד.

פאר די לעצטע 4 זלאטעס מיט 50 גראשען האט וואלאשעק בעקויפט א גרויס קיכען מעסער אין דעם יודישען געשעפט פון ה' גורין, נאוואמייסקא 15 און צוזאמען מיט רידזעווסקי'ן אויף צומארגענס אוועק אויף אנדזשעיא 4 אפווארטען דעם פרעזידענט.

דערווייל האבען זיי ביידע בעמערקט, אז קוטנערס געשעפט, וועלכעס געפינט זיך אין טרעפען־הויז פון אנדזשעיא 4 העננט א שלאס, זיי האבען אראפגעדרעהט דאס שלאס און אין איין וועגס געוואלט אויספיהרען א גנבה'לע.

אין דעם מאמענט איז אנגעקומען פון זיין שטוב דער פרעזידענט ציגארסקי, די באנדיטען זענען ביידע צו איהם צוגעלאפען, רידזעווסקי האט דעם פרעזידענט אנגעכאפט פאר דער רעכטער האנד, פדי אוממעגליך צומאכען דעם פרעזידענט ארויסצונעהמען דעם רעוואלווער, און וואלאשעק האט מאמענטאל אריינגעשטאכען דעם פרעזידענט דאס מעסער אין בויך. דער פרעזידענט האט דעמאלס נאך בעוויזען אויסצושרייען דאס ווארט „גנבים".

ביידע מערדער זענען ארויסגעלאפען אויפ'ן גאס און זענען ענטלאפען צו דער זייט פון אל. קאשטשושקי. וואלאשעק איז דערביי שיער נישט ארונטערגעפאלען אונטערן אויטא, אין וועלכען ס'איז געפאהרען גראד דער גרויס אינדוסטריעלער שייבלער, וואלאשעק איז אריין אין הויף אויף פיעטריקאווער 93, וואו ער האט בעהאלטען אין מיסטקאסטען זיין פאלטא, וועלכער איז געווען פערשפריצט מיט בלוט. דורך א פלויט איז ער אריבער אויפ'ן צווייטען הויף פון וואנען ער איז צוריק ארויס אויף קאשטשושקי און רוהיג אהיימגעגאנגען און דארט ערקלערט זיין ווייב, אז ער האט דער'הרג'עט דעם פרעזידענט ציגארסקי.

דער צווייטער מערדער רידזעווסקי האט ערקלערט: נאכ'ן מארד איז ער אוועק אויף קאשטשושקי, דארט האט איהם פערהאלטען א פאליציאנט אין געפרעגט, וואס ער לויפט אזוי שנעל, רעזולטאט האט רודזעווסקי געענטפערט, אז זיין מוטער איז קראנק און ער לויפט אין דער אפטייק. דער פאליציאנט האט איהם אפגעלאזען. רידזעווסקי האט אויך ערקלעהרט, אז וואלאשעק האט דאס מעסער, מיט וועלכען ער האט דער'הרג'עט דעם פרעזידענט ארייגעווארפען אין קלאזעט אויף זאווישא 5.

די פאליציי האט טאקע שפעטער געפונען וואלאשעקס, מיט בלוט אויסגעשמירטען פאלטא, אין מיסטקאסטען אויף פיעטריקאווער 91 און דאס מעסער אין קלאזעט אויף זאווישא 5.

וואלאשעק האט א פרוי מיט צוויי קינדער, רידזעווסקי איז א נישט־פערהייראטער.

צוליב די אומשטאנדען פון מארד וועלען ביידע מערדער געשטעלט ווערען פאר'ן שנעל־געריכט און ס'דראהט זיי טויט־שטראף.

קאנדאלענצען.

צוליב דעם מארד איבער'ן פרעזידענט זענען אנגעקומען זעהר פיל קאנדאלענץ־דעפעשען, צווישען אנדערען פון ווארשעווער שטאט פרעזידענט יאבלאנסקי, לעמבערגער שטאט־פרעזידענט ניימאן, ד"ר קריגער – באזעל, דירעקטאר שיממאן, פון „באנקגאספאדארסטווא קראיאוועגא", שול־אינספעקטארען, עלעקטראוויניע, יודישע קהלה א. א.

מיט קאנדאלענץ־וויזיטען אין מאגיסטראט זענען געווען: וואיעוואדע יאשטשאלט, לאדזער סטאראסטא – רזשעווסקי; מיליטער־דעלעגאציעס; הויז־בעזיצער־פעראיין, פאמארסקא 21; פארשטעהער פון פילהארמאנישען ארקעסטער און שטאטישען טעאטער און פארשטעהער פון דער לאדזער יודישער קהלה און ראבינאט.

*

שבת 5 א זייגער נאכמיטאג איז דער טויטער קערפער פון ערמארדעטען פרעזידענט איבערגעפיהרט געווארען פון זיין וואוינונג אין דער קירכע אויף שענקעוויטשא גאס. צו דער פייערונג זענען געקומען דער לאדזער וואיעוואדע, סטאראסטא, פארשטעהער פון דער מיליטער מאכט, גייסטליכקייט און מאגיסטראט.

די טרומנע איז ביז רוג פיעטרקאווער געטראגען געווארען דורך די מיטגלידער פון מאגיסטראט.

די לויה.

נעכטען פון באלד פון דער פריה אן האט די שטאט אנגענומען אנ'ערנסט פייערליכען אויסזעהען. די עלעקטרישע לאמפען איבער דער גאנצער פיעטריקאווער גאס האבען געברענט און זענען געווען בעדעקט מיט שווארצע קרעפע.

אויפ'ן פרייהייטס־פלאץ פאר'ן מאגיסטראט איז אוועקגעשטעלט געווארען א שווארץ־דעקארירטע רעדנער־טריבונע, פון וועלכער עס האט בעת דער לויה גערעדט דער וויצע־פרעזידענט וואיצעכאווסקי. צום לויה־קאמיטעט האבען זיך אלץ געמעלדעט נייע און נייע דעלעגאציעס פון פערשידענע צעכען, פעראיינען און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס.

פון ווארשא זענען צו דער לויה געקומען א דעלעגאציע פון הויפט־קאמיטעט פון נ. ז. ל. דעפ. גלאמבינסקי, דעפ. אילסקי און ד"ר זאוואדזקי.

פון די יודישע דעלעגאציעס זענען געווען: פון דער יודי־

(ווייטער זעה 8־טע זייט).

Dnia 14 b. m. zmarł tragiczną śmiercią

ś. p. MARJAN CYNARSKI

PREZYDENT m. ŁODZI.

Miastu ubył zasłużony i dzielny obywatel i pamieć o Nim pozostanie niezatartą w naszych sercach.

Zarząd Gazowni Miejskiej w Łodzi.

Dnia 14 b. m. padł z ręki mordercy

ś. p. Marjan Cynarski

PREZYDENT m. ŁODZI.

W zmarłym traci miasto zacnego obywatela i człowieka o nieskazitelnym charakterze, którego pamięć na zawsze pozostanie w naszych sercach.

Rada Nadzorcza Gazowni Miejskiej w Łodzi.

724

W dniu 14 kwietnia r. b. zmarł śmiercią tragiczną

Ś. P. MARJAN CYNARSKI

Prezydent m. Łodzi.

W zmarłym tracimy światłego i szlachetnego orędownika spraw naszej instytucj

Cześć Jego pamięci!

Koło Współpracy Intelektualnej Wyższych Urzędników Miejskich m. Łodzi.

719

Dnia 14 b. m. zginął tragiczną śmiercią

ś. p. MARJAN CYNARSKI

Prezydent m. Łodzi, Przewodniczący Komitetu Rozbudowy Miasta.

W zmarłym tracimy gorącego orędownika sprawy rozbudowy naszego miasta.

Cześć Jego pamięci!

Sekcja Budowlana przy Centralnem Stowarzyszeniu Kupców i Przemysłowców Wojew. Łódzkiego (Piotrkowska 10).

722

פערגעסט נישט
דאס די ערשטע קאנקורענץ-פעהיגסטע
פערפומעריע לאָדז — אין —
איז געווענע און בלייבט נור ביי
S. BUCHWAJC, Łódź
Piotrkowska 22, tel. 31-43.
ספעציעל אויף די פּײַערטאגען שטאַט בילינע פּרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך! פאַר אריגינעל גאַראַנטירט!

Dr. Z. Rakowski
ספעציאַליסט פאַר אוירען-, נאָז-, האַלז-
און לונגען-קראַנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאָן 27-81
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז
7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערושער 17
פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

אויפמערקזאַם!
די פערוואלטונג פון
„תומכי-אורחים"
פאָדערט אויף אַלע, וועלכע האָבען גענומען שפּענדע-בלאָקס,
אַז זיי זאָלען קימען היינט, דינסטאג, דעם 19-טען אַפּריל ה. ה. אין
פערא־ינס-לאָקאל פּאַמאָרסקא 18 זיך אָפּרעכנען.
725

די לויה פון פרעזידענט צינארסקי.

(ענדע פון 1-טע זייט).

שער קהלה די דאָוארעס רוס, ניימאַן און אַדוו. ווייצמאַן און פון רבנ׳ס — הרב דאַמב; אַלע יודישע ראַטמענער און פערטרעטער פון פעריש. יודישע געזעלשאַפטליכע פילאַנטראָפישע און פראַפ. אָרגאַניזאַציעס; פון צענטראַלען האַנדוו. פעראַנד, קליינהענדלער, בוי-סעקציע ביים צענטר. סוחרים פעראיין (פיעטריק. 10), יתומים-הויז (זגערזשער 40) יודישע בעקער-מייסטער (מיט דער פאָהן) און פיל אַנד. פון די קריסטליכע דעלעגאַציעס זענען געווען אַלע צעכען, ג. ד. אָרגאַניזאַציעס, שולען, לעהרער-סעמינאַרען, פייערלעשער מיט זייערע פעהנער און אָפצייכנונגען. זעהר פיל פון די דעלעגאַציעס האָבען געטראָגען קרענץ

דעלעגאַציעס זענען אויך געווען פון די מיטעלע און גרויסע אינדוסטריעלער, און פיל איינצעלנע אינדוסטריעלער ווי אָסקאַר קאָהן א. אַנד.

מיט דער לויה האָבען אָנגעפיהרט די רעקטאָר זאַלעסקי און דער וויצע פרע-זעס פון שטאָט-ראַט ה׳ וואַלטשינסקי. אַרום האַלב 5 אַ זייגער האָבען זיך דערהערט די קלאַנגען פון טרויער מאַרש, פון אַ מיליטערישען אָרקעסטער און די פראָצעסיע האָט נעריהרט פון אָרט. ערשט ווען דער קאָפ פון דער פראָצעסיע האָט דערגרייכט די זשעלאַזנאַ גאַס, האָט דער קאַראַוואַן געריהרט פון שענקעוויטש גאַס דורך נאַוואָט. פון אָנהויב זענען געגאַנגען אַלע דעלעגאַציעס מיט די פאָהנען, אָפצייכנונגען און קרענץ מיט בענדער און טרויער אויפשריפטען.

נאָכדעם איז געגאַנגען דער קאַראַוואַן, נאָך וועלכען ס׳זענען נאָכגעגאַנגען די אלמנה מיט די קינדער. נאָכ׳ן קאַראַוואַן זענען געגאַנגען דער וואָיע וואָדע יאַשטשאָלט, גענעראַל מאַלאַכאָווסקי, פרעזעס פון קרייז-געריכט ווי-קאָווסקי, די וואַרשאָווער דעלעגאַציע, דער לאָדזער מאַגיסטראַט, פרעזידיום פון שטאָט-ראַט, אַלע ראַטמענער, נאָכהער די אָנגעשטעלטע פון די פער-שידענע מאַגיסטראַט-אָפטיילונגען מיט זייערע נאַטשאַלניקעס בראש דער פרעזע קלוב פון די בעריכטס-געבער פון שטאָט-ראַט און א. וו.

די פראָצעסיע איז געגאַנגען דורך נאַוואָט, פיעטרקאָווער ביז צום פריי-הייטס פלאַץ, וואו זי האָט זיך פאַר׳ן מאַגיסטראַט אָבגעשטעלט. דעם גאַנצען וועג זענען די טראָטואַרען און די באַלקאָנען פון די הייזער געווען אי-בערפולט מיט אַן אומגעהייערע מאַסע פון מענשען, די מוסטערהאַפטע אָרדנונג איז אָבער אין ערגיץ נישט געשטערט געוואָרען נאָכדעם ווי וויצע-פרעזידענט וואָיעוואָדזקי האָט פערענדיגט זיין רעדע האָט די פראָצעסיע געריהרט ווייטער דורך דער קאָנסטאַנטינער, צעגענטאַרנע צום קאַטוילישען צמענטאַרזש.

אויף נאַוואָט און אויף קאָנסטאַנטי-נער בעת די פראָצעסיע איז פערביי-געגאַנגען די פייערלעשער, האָבען די פערבליבענע פייערלעשער, וואָס האָ-בען זיך נישט בעטייליגט אין צוג, אויסגעבילדעט אַן עהיען שפאַלער און אַדורכגעלאָזט די פראָצעסיע. נאָך 6 אָוונעד איז די פראָצעסיע אָנגעקומען אויפ׳ן צמענטאַזש. די רעליגיעזע פראָצעדור האָט אָדורכגעפיהרט די העכערע קאַ-טוילישע גייסטליכקייט מיט׳ן ביסקופ טימענעצקי בראש. אויף אַ ספעציעל איינגעאָרדנעטער טריבונע האָבען ביים קבר פון טראַגיש אומגעקומענעם גע-האַלטען רעדעס אַ פערטרעטער פון דער גייסטליכקייט. דער פרעזעס פון לאָ-דזער שטאָט ראַט אַדוו. פּכנאַ און אין נאָמען פון נ.ז.ל. (וואו דער פערשטאָר-בענער איז געווען אַ מיטגליד פון דעם הויפט קאָמיטעט) דעפוטאַט ראָנד. אַרום 9 אין אָוונעד איז די טרויער-צערעמאָניע פערענדיגט געוואָרען. אין ער פראָצעסיע האָבען זיך בעטייליגט עטליכע צעהנדליג טויזענד מאַן, אויף דער לויה און אויף די גאַסען זענען געווען מעהר ווי הונדערט טויזענד מאַן.

ספאָרט-בעוועגונג.

לאָדזער קלובען האָבען בעזיגט

זייערע געגנערס פון קראָקא און טאָרן אין קאַמף וועגען דער ליגא-מייסטערשאַפט.

„טוריסטען"-„ווילסלאַ" (קראָקאַ) 1:5 (1:1)

„ל. ק. ס."-„ט. ק. ס." (טאָרן) 1:4 (1:3).

אין די טעג יום-טוב זענען אין לאָדז פאָרגעקומען 2 ליגע-מייסטערשאַפט-מע-טשען. ס׳האָבען געשפּילט „טוריסטען" מיט דער קראָקאָווער „ווילסלאַ" (דעם ערשטען טאָג) און „ל.ק ס." — „ט.ק.ס." (דעם צווייטען טאָג.) ספעציעל דער ערשטער מעטש האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס, צוליב פאָלגענדע סיבות:

ווי בעוואוסט האָבען די „טוריסטען" היי-יאָהר אַלע איהרע מעטשען פער שפּילט, דעריבער איז געווען צו האָ-פען, אַז „טוריסטען" וועלען אַלץ מין כּרי פון דאָזיגען מעטש אַרויסצוגעהען אַלס זיגער. זיי האָבען גוט געוואוסט, אַז אויב זיי וועלען דעם דאָזיגען מעטש אויך פערשפּילען וועלען זיי פערלירען די ווייטערדיגע שאַנסען צו פערנעהמען אַ בכבוד׳דיג אָרט אין דער מייסטער-שאַפט טאַבעלע, און... די סימפּאַטיע ביים פובליקום.

צום דאָזיגען מעטש זענען די „טו-ריסטען" צוגעטרעטען מיט פאָלגענדען צוזאַמענשטעל: לאָסס, קראַוש, מאַר-טשעווסקי, הינץ, קענדשערזשעווסקי, שאַדעאישעווימש, קוביק סט. קולאָוויאַק, בערש, קוביק אל. און מיכאַלסקי.

„ווילסלאַ": פאַלגע, קאַטשאָר, סקרצע-קאָוויטש, וואַיפּשיק 1, מאַרקאָווסקי, קאָמלאָרטשיק, אַדאַמעק, משולאַק, רעי-מאַן, וואַיפּשיק 2, באַלצער.

דער מעטש איז געווען זעהר אינ-טערעסאַנט דורך דער גאַנצער צייט פון שפּילען. דאָס ערשטע טויער ער-צילט באַלצער פאַר „ווילסלאַ׳ן".

„ווילסלאַ" האָט אַ מינימאַלען איבער-געוויכט.

דאָס אויסגלייך טויער ערציל בערש, די צווייטע העלפט געהערט אינגאַנ-צען צו די „טוריסטען" וועלכע ערצילען 4 גאָלען און דורך דעם דאָס געווינס.

די „טוריסטען" האָבען דערמיט אי-בערצייגעשטעלט זייערע סימפּאַטיקער. פון די „טוריסטען" זענען די בעסטע געווען קראַוש און קולאָוויאַק און באַל-דערין, דערמאָנען פון „ווילסלאַ".

ריכטער — ה׳ ברושעזשינסקי — אויס פויזען.

„טוריסטען 2"—„הכח 2" 3:0

דער דאָזיגער פאָרמעטש האָט זיך פערענדיגט מיט אַ מפּלה פון „הכח" אין פערהעלטניש 3:0

* * *

„ל. ק. ס."—„ט. ק. ס." (טאָרן) 1:4 (1:3)

דעם צווייטען טאָג יום-טוב האָבען, וועגען דער „ליגא מייסטערשאַפט גע-שפּילט „ל. ק. ס." מיט׳ן טאָרנער „ט.ק.ס."

דאָס שפּילען איז אינטערעסאַנט אין די ערשטע 20 מינוט.

דאָס ערשטע טויער ערצילט אין דער 12 מינוט ראַדאָמסקי פון אַן עלף-מעטער-שטויס.

אין עטליכע מינוט שפּעטער גלייכט „ט. ק. ס." אויס דורך העראָבריכען (נעוו. שפּילער פון „ל. ט. ס. ג.")

„ט. ק. ס." קאָמבינירט בעסער ווי „ל. ק. ס." אָבער זיי זענען זעהר שוואַך אין אָנגריף טויער. ל. ק. ס. ערצילט 2 טויערן אין דער 30 מינוט דורך דורקאָ׳ן און 33 מ. דורך ראַדאָמסקי׳ן, און דער רעזולטאַט בלייבט ביז דער העלפט נישט געענדערט.

און דער צווייטער העלפט איז דאָס שפּילען אַבסאָלוט נישט אינטערעסאַנט דאָנגענען ווערט עס געפיהרט זעהר ברוטאַל—דאָס איינציגע טויער אין דער העלפט, וואָס פערנערעספּרט דעם רעזולטאַט אויף 1:4 פאַר „ל. ק. ס." ווערט געשאָסען אין די לעצטע מינוטען פון שפּילען:

ריכטער — ה׳ זשעמיאַנסקי אויס קראָקאָ.

פון „ל. ק. ס." האָט זיך אויסגעצייכענט צילל דורקאָ, פון „ט. ק. ס." די פערטיידיגער און דער צענטער פונ׳ם אָנגריף.

מ. א-ן.

**

חוץ די דערמאָנטע צוויי וויכטיגסטע מעטשען זענען נאָך פאָרגעקומען:

„הכח" — „פ. ס. צ. קל." (פאַביאַניץ) 4:4 (0:3)

דעם מעטש האָט „הכח" שוין גע-פיהרט 0:4, אָבער די פאַביאַניצער גע-לונגט אין דער צווייטער העלפט אויס-צוגלייכען דעם רעזולטאַט אויף 4:4

**

אין זגיערזש האָט געשפּילט „שמשון"׳ס צווייטע מאַנשאַפט מיט דעם אָרטיגען אַרביטער-קלוב „שטערן", וועלכער איז בעזיגט געוואָרען מיט 0:5.

נעכטען איז אויך פאָרגעקומען אַ מעטש צווישען

„שמשון" - „קדימה" 1:0.

„שמשון" איז אַרויסגעטרעטען אויף איהר געוועהנליכען צוזאַמענשטעל און זייענדיג זיכער אין אַ נצחון האָט זי גרינג געשעצט דעם געגנער, וועלכער איז אַרויסגעטרעטען פערשטאַרקט מיט 2 שפּילער פון לאָדזער „הכח".

„קדימה" האָט געשפּילט שוואַך.

נאָך דער פויזע צוליב אַן אינצידענט מיט אַ שפּילער פון „שמשון" רייסט דער ריכטער ה׳ שער איבער דעם מעטש.

צ-ר.

צו אַ טעאַטער-אונטערנעהמונג

☛ ווערען געזוכט ☚

פרויען און מענער מיט שענע שטימען

מעלדען זיך טעגליך פון 7 ביז 8 אין אָוונעד אַנדרושעווסקאַ 7 וואוינונג 19, הענעך קאַן. 718

ערקלערונג פון פועלי אמוני ישראל אין לאָדז.

אין צוזאַמענהאַנג מיט אונזער ער-קלערונג אין „נייעם פאָלקסבלאַט" גר. 90, ערקלערען מיר פאָלגענדעס: די ערקלערונג האָבען מיר געגעבען אַ דאַנק דעם טעראָר, וואָס אַ טייל מיט-גלידער פון דער פסח-קאָמיסיע ביי דער קהלה האָבען אויסגענוצט זייער „דאָ-זאָרישקייט" אויף צוריקצוהאַלטען די טויזענד זלאָטעס, וועלכע די קאָמיסיע האָט בעשלאָסען פאַר פא"י, אויף איהר׳ס אַן אָפיציעלע זיצונג, און אַט די זעלבע דאָזאָרעס האָבען דאָס אָנגעשריבען די ערקלערונג פאַר פא"י, ווען עס אָריגינאַל עס ליגט ביי אונז אין פעראיין

מיר פון אונזער זייט זעהענדיג, אַז די גרעסערע שוהלען, און בתי-מדרשים, אין וועלכע עס דאַווענען מעהרסטען טייל אַרבייטער האָבען נישט פון דער שטיצע אַוו., אַז די „נייע קהלה-מערהייט" האָט פער׳משפּט די יודישע רעליגיעזע אַרבייטערשאַפט צו בעקומען זייער „קמחא דפסחא" נאָר אין די בונדישע קאָאָפּעראַטיוון, וועלכעס מיר בעצייכענען דורכאויס אַלס „חמץ-אַקציע", און איינזעהענדיג, אַז ביי דער איצטי-נער ווירטשאַפט אין דער גמינע קען טרעפען, אַז יחידים זאָלען זיך „אָפּ-שמועסען" אָפּצוואַרפען אַן אָפיציעלען בעשלוס, און בלויז צוליב׳ן אַרויסקרי-גען אַן׳ענטשולדיגונג. אַ פאַקט, וועלכער איז נאָך נישט דערהערט געוואָרען אין קיין שום אָפיציעלען אינסטאַנץ, אַז עס זאָל צוריקגעהאַלטען ווערען אַן אָפיציעל-אַסיגנירטע סומע אויף אויסצופרעסען אַ נישט-בערעכטיגטע ענטשולדיגונג.

צוליב דעם אַלעם האָבען מיר בע-שלאָסען, אַז מ׳טאָר נישט לאָזען אונ-זערע טויזענד זלאָטעס ביי די איצטי-גע „קהלה בעלי-בתים" און געבען דעם טעקסט, וואָס די דאָזאָרעס האָבען אַליין אויפגעגעבען. און גלייכצייטיג אינפאָר-מירען מיר די עפענטליכקייט, אַז אונ-זער בעשולדיגונג, אַז די „קמחא-דפסחא" איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ „חמץ-אַקציע" דערהאַלטען מיר ווייטער, אין די כלומרשטע ערקלערונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט" גר. 90 בעווייזט נאָר אַן איבעריג מאָל דעם מאָראַלישען, און פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכען ניוואָ פון דער נייער „קהלה-מערהייט".

דעם דאָזיגען בעשלוס און אויך אונ-זער ווייטערדיגע פּאָזיציאָנעלע שטע-לונג צו דער איצטיגער „קהלה-מערהייט" האָבען מיר גלייך נאָכ׳ן דערהאַלטען בריפליך מודיע - געווען דער קהלה. —

723 די פערוואַלטונג פון פועלי-אמוני-ישראל אין לאָדז.

פון „סמבטיון".

אין פילהאַרמאָניע זאָל קומען פאַר די פאָרשטעלונגען פונ׳ם וואַרשאָווער רעוויו טעאַטער „סמבטיון".

עס בעטייליגען זיך די בעקאַנטע אַר-טיסטען: פעניגשטיין, נאָזשיק, לעדער-מאַן, שטאָקפאָדער, פרויען: שטאָקפע-דער, גאָזעל און אַנדערע.

עס ווערען אויפגעפיהרט סצענקעס, סקעטשען און לידער פון: טונקעלען, לוסטיגען פעסימיסט, גאָדעלמאַן, האָכ-שטיין און אַנדערע הומאָריסטען.

די פאָרשטעלונגען אין די ערשטע טעג פסח האָבען געהאַט גרויס ערפאָלג.

„אזאזעל"

קומט קיין לאָדז.

ווי מיר דערוויסען זיך הויבט נאָר אינגיכען אָן צו שפּילען אין לאָדז דאָר צעריהמטע יודישע קליינקונסט טעאַטער „אזאזעל".

אין די לעצטע וואָכען האָט „אזאזעל" דורכגעמאַכט אַן ערפאָלגרייכען טורנע איבער די קרעסען און גאַליציען און אומעטום געהאַט אַ גרויסען ערפאָלג.

נאָר אינגיכען ווערט „אזאזעל" אָנ-הויבען שפּילען אין לאָדז מיט אַ ריי נייע פּראָגראַמען און שלאַגערס און בעוואָפענט מיט נייע כוחות.

„מנחם מענדעל" אין פילם.

אין „גראַנד-קינא" און „אַפּאָלאָ" ווערט פון היינט אָן דעמאָנסטרירט דער פילם „יודישע גליקען". דאָס בילד וועט אָהן ספק אַרויסרופען אַ סענסאַציע ביי דער יודישער בעפעלקערונג, ווייל עס איז געבויט אויפ׳ן אונשטערבליכען ווערק פון שלום-עליכם׳ען — מנחם מענדעל. דער פילם איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין מאָסקווע דורך די אַרטיסטען פון „הבימה" און פון יודישען קאַמער-טע-אַטער.

קורסען פאַר לעהרער פון די שטאַטישע פּראָפעסיאָנעלע שולען.

(מ) די קולטור און בילדונגס-אָפּטיי-לונג ביים מאַגיסטראַט אָרגאַניזירט אין דער נאָך-יום-טוב-וואָך קורסען פאַר די לעהרער אין די שטאַטישע פּראָפעסיאָ-נעלע שולען

די קורסען וועלען דויערן 4 טעג און וועלען זיך אָנהויבען דאָנערשטאָג, דעם 21 אַפּריל, צוערשט וועט פאָר-קומען אַ גאָטעס-דינסט אין קאַטשעדראַל פון „הייליגען קרייץ" און דערנאָך וועט פאָרקומען די ערשטע לעקציע אין זאַל פון שטאַטישען גימנאַזיום אויף שיענ-קיעוויטש-גאַס 46. די ווייטערדיגע לעק-ציעס וועלען פאָרקומען אין דער שטאַ-טישער האַנדעלס שול אויף קילינסקי-גאַס 109.

דאָס פּראָגראַם פון די לעקציעס וועט איינגעטיילט ווערען אויף די געביטען: בוי פון די פּראָפעסיאָנעלע שולען, מעטאָדען פון לערנען און ערציהען די שילער, מעטאָדיק פון לערנען די ביר-גערליכע לימודים, קאָרעספּאָנדענץ, מאַטעמאַטיק, בוך-פיהרונג, קאַלקולאַציע, געאָמעטריע, צייכנען א.ד.גל.

אַלס רעפערענטען זענען פערבעטען געוואָרען די פּראָפעסאָרען פון דער פּאָזנער פּראָפעסיאָנעלער לעהרער-שול מיט וויל. שטיללער בראש.

יודן! קויפט די אָפצייכנונג פון „לינת הצדק",

גייעל דערמיט העלפסט דו אָרויס דיין ברודער אין אַ נויט-פאַל און אויך אפשר זיך אַליין.

715

APOLLO - GRAND-KINO

היינט אונערוואַרטעטע גראַנדיעזע יודישע פּרעמיערע! גרויסער יום-טוב-שלאַגער! היינט און פאָלגענדע טעג מייסטערווערק פון יוד. פילם קונסט

יודישע גליקען

קאָמעדיע דראַמע אין 10 אַקטען לויט „מנחם מענדעל" פון שלום עליכם.

אין דער אויספיהרונג פון די אַרטיסטען פון „הבימה" און פון יודישען קאַמער-טעאַטער אין מאָסקווע.

אין דער הויפּט-ראָלע מיכאעלס (וופסי) רעזשיע. פון מאָווקינאַ - גאַסקינאַ, מאָסקווע.

אָנהויב אין וואָכענטאָג 4 נאָכמ., שבת און זונטאָג—2 נאָכמ. לעצטער סעאַנס 10 אָוו.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 17. אפריל. 1927

פאלעסטינא אינ'ם אינטערעסע-קרייז פון ענגלאנד*)

פון דעפ. דר. י. ראזענבלאט.

ענגלאנד קוקט זייט צעהנדליגער יאהרען מיט גרויס אונרוה אויף דער פארשטארקונג פון דער רוסישער מלוכה און די גלייכגילטיגקייט, מיט וועלכער מ'האט זיך באצויגען אין „פאדערן אפיס" אין לאנדאן צום באלשעוויסטישען פאאס אין רוסלאנד, די שנעלקייט, מיט וועלכער מ'האט אוועקגענומען אין 1917 יאהר די ענגלישע ארמעע פון ארכאנגעלסק, ערקלערט זיך נישט נאר מיט דעם, וואס מ'איז דורכ'ן צופאלען זיך פונ'ם רוסישען קאלאס פטור געווארען פון דער מורא פאר דער עראבערונג פון קאנסטאנטינאפאל און פאר דער ערשיינונג פונ'ם רוסישען פלאט אין מיטעללענדישען ים, נאר אויך דורך דעם, וואס מ'איז פטור געווארען אין אינדיען פון דעם מעכטיגען קאנקורענט וואס פלעגט אויסשטרעקען די הענד קיין אינדיען. די דאזיגע סכנה איז בעזייטיגט אויף א לאנגע, לאנגע צייט, דערפאר איז דורך דער רעוואלוציע אין כינא און דורכ'ן אויפוואכען פון כינעזישען נאציאנאליזם ענטשטאנען א נייע פאליטישע פראבלעם פאר דער ענגלישער פאליטיק. א קאנסאלידירטע כינעזישע מלוכה, וואס נעהמט ארום דעם גרויסען און צענטראלען טייל פון אזיאטישען קאנטינענט מיט א בעפעלקערונג פון איבער 400 מיליאן; וואס בעוואוינט רייכע געביטען, וואס שטעהט פאר די טויערן פון אינדיען, בעזיצט א מאדערן בעוואפענטע ארמעע, — וואלט געקענט שאפען א נייע שווערע סכנה פאר דער ענגלישער הערשאפט אין יענעם וועלטטייל און דא איז פארהאן נאר איין איינציגער אויסוועג: מ'טאר נישט דערלאזען צו דער ענטשטעהונג פון אזא מאכט.

די אייגענטימליכקייט פון דער ענגלישער פאליטיק ליגט אין דעם, וואס זי בעמיהט זיך דורכצובליקען די ווייטסטע אפילו פערדונקעלטע האריזאנטען און וואס זי בעזיצט א שטרענגע אויסגעהאלטענקייט אויף לאנגע דורות, זי רעכענט זיך נישט מיט קיין צופעליגע קאניונקטורען און בעפרידיגט זיך נישט מיט קיין אויגענבליקליכע נצחונות. זי ווערט נישט ענטמוטיגט דורך צייטווייליגע מפלות, זי געהט איהר וועג און פערפאלגט מיט אויסדויער איהרע וועלט צילען. האבענדיג איהרע גלידער אין אלע טיילען פון דער וועלט, שטרעבט ענגלאנד זייט הונדערטער יאהרען נישט צו דערלאזען, אז ס'זאל ענטשטעהן א צווייטע מאכט, וועלכע וואלט געקענט פערוואונדען איינעם פון איהרע גלידער. אלס אפפער פאר'ן דאזיגען ציל זענען בעפאלען שפאניען, האלאנד, דייטשלאנד, רוסלאנד. ענגלאנד טאר נישט דערלאזען צו דער בילדונג פון א מעכטיגער כינעזישער מלוכה.

איצט לענקט מען זי אפ אין דער ריכטונג פון רוסלאנד כדי צו שאפען א נאטירליכען אפאלוס פונ'ם כינעזישען שאוויניזם. אבער דאס איז נישט די לעזונג פונ'ם פראבלעם, וועלכע ס'קען קומען נאר דאן, ווען ס'וועט ווערען בעזייטיגט איינמאל פאר אלע מאל די סכנה פון א גרויסע כינעזישער מאכט אין אזיען. דאס דאזיגע פראבלעם קען נאר געלעזט ווערען דורך דער צוטיילונג פון כינא.

און דא געפינט ענגלאנד נאטירליכע פערבינדעטע אין פראנקרייך, אמעריקא און יאפאן. די אלע מלוכות געפינען זיך אין מזרח-אזיען אין אן'עהנליכער לאגע, אויב אפילו נישט אין אזא שטארקער מאס ווי ענגלאנד. די פראנצויזען הערשען אין טאנקען און האבען א פראטעקטאראט איבער סיאם; אמעריקא האלט אין איהרע הענד די פיליפינישע אינזלען, אויף וועלכע די יאפאנער האבען א שטארקען אפעטיט. דאס מאדערנע יאפאן האט אפגעריסען פון כינא דעם קארעאנישען האלב אינזעל; אלע צוזאמען האבען זעהר שטארקע האנדעלס-אינטערעסען אין עס ווידערהאלט זיך דער טראגישער כינא און ווילען נישט פערלירען דעם כינעזישען מארק פאר זייער אינדוסטרי. ביישפיל פון אייראפע. די אלע פראגען קענען נאר געלעגט ווערען און די אינטערעסען פון אלע מלוכות, וואס קאנקורירען וועגען דעם איינפלוס פאר דער האנדעל-פרייהייט אין כינא קענען בעפרידיגט ווערען אויף דעם אופן, אז די אונגעהייערע כינעזישע שטחים זאלען איינגעטיילט ווערען אין איינציגע בעזונדערע איינפלוס-געביטען, וועלכע בילדען בעזונדערע מלוכות, אויף אזא אופן וועלען בעזייטיגט ווערען די רייבונגען און די קאנקורענץ צווישען די פעלקער, וואס זענען פעראינטערעסירט אין מזרח-אזיען. דאס איצטיגע הארמאנישע מיליטערישע און דיפלאמאטישע צוזאמענגעהען פון די אייראפעאישע מאכטען, אמעריקא און יאפאן מיט ענגלאנד בראש אויפ'ן כינעזישען טעאטער פלאץ איז א פארשפיל צו גרויסע פאליטישע פערענדערונגען. דער ערשטער אקט האט זיך שוין אנגעהויבען אין דער פארם פון סאוויעטיש-כינעזישען קאנפליקט. ס'איז סימפאטיש, אז די ריכטונג פון דער ענגלישער פאליטיק איז דאס האנדלען פון דער ענגלישער דיפלאמאטיע ווערט פולשטענדיג אקצעפטירט פון אלע שיכטען פונ'ם ענגלישען פאלק, איינשליסלעך די סאציאליסטישע „לייבאר-פארטי".

ס'וועט אפשר פאר פיל זיך אויסווייזען אונגלויבליך, אז פון שטאנדפונקט פון דער יודיש-נאציאנאלער פאליטיק פערדינען די געשעהענישען אין מזרח אזיען די גרעסטע אויפמערקזאמקייט. מ'דארף נישט מאכען קיין סוד דערפון, אז דער גאנג פון דער געשיכטע האט אונז ענג פערבונדען מיט'ן ענגלישען פאלק. אונזער נאציאנאלער אינטערעס ליגט אויף דער ליניע פון בריטישען וועלט-אימפעריום, דער ענגלישער אבערסט קאמיסאר [?] האט מיט א קורצער צייט צוריק געהאלטען אין א"י א רעדע, וועלכע האט ארויסגערופען אן'אלגעמיינע אויפמערקזאמקייט. ער האט ערקלערט, אז א"י ענטוויקעלט זיך א זיכערער ענגלישער דאמיניע. מ'מוז מודה זיין, אז די פערספעקטיוו צו בילדען א טייל פון דער גרויסער בריטישער פעדעראציע איז א זעהר אנלאקענדע. פון נאציאנאלען שטאנד-פונקט קענען מיר נאר ווינשען, אז דער וועג צו א זעלבסטשטענדיגען א"י זאל פיהרען דורך אן'ענגלישער דאמיניע, מיר יודען זענען פעראינטערעסירט אין א שטארקען בריטישען וועלט-אימפעריום אויך שוין דערפאר, ווייל די ערפאהרונג בעווייזט, אז אלע טיילען פון דער בריטישער מלוכה ענטוויקלען זיך צו עכט-דעמאקראטישע און קולטורעלע ארגאניזמען.

א שטארקע ענגלאנד וועלכע וועט איננעהמען א מעכטיגע שטעלונג אויפ'ן אזיאטישען קאנטינענט איז פאר אונז א זיכערע גאראנטיע, אז זי וועט ערפילען דעם היסטארישען מאנדאט צו שאפען אין א"י א יודיש לאנד און א יודישע מלוכה.

דאס איז איינע פון די גרעסטע דערגרייכונגען פון דער ציוניסטישער אידעע, אז זי האט פערוואנדעלט דאס יודישע פאלק אין אן'אקטיווען פאקטאר אין דער וועלט-פאליטיק, וועלכער איז פעראינטערעסירט אינ'ם אויסגאנג פון די גרעסטע פאליטישע וועלט פראבלעמען.

*) זעה „ענגלאנד-כינא-רוסלאנד". ארטיקעל פון דר. י. ראזענבלאט אין נומער 90 פון „נייעם פאלקסבלאט".

טעטיגקייט פון „קאמזעט" פאר'ן פערגאנגענעם ארבייטס-יאהר.

מאסקווע. (יט"א). דער „קאמזעט" האט די טעג צוגעשטעלט דעם פרעזידיום פון „ציק" א בעריכט וועגען זיין טעטיגקייט פאר דער צייט פון 12-טען אקטאבער 1925 ביז דעם 1 טען יאנואר. פון בעריכט ווערען מיר צווישען אנדערען געוואר, אז פאר דער צייט איז אין צפון קרים (דזשאנקאיער און יעוופאטאריער ראיאן) אויסגעטיילט געווארען 44 טויזענד העקטאר לאנד פאר 1260 יודישע פאמיליעס. אויסער דעם איז פערפעסטיגט געווארען אין ארבייטס בענוץ 20,296 העקטאר ערד פאר 638 פאמיליעס, וואס האבען זיך בעזעצט אין די דאזיגע ראיאנען איידער די מלוכה האט אויסגעטיילט אין קרים ערד פאר יודען.

געלד האט די מלוכה אסיגנירט אין רשות פון „קאמזעט" אויף דעם יאהר 1926 — 1 מיליאן רובעל. פון דעם האט דער „קאמזעט" אויסגעגעבען אין די אוקראינער קאלאניעס 454 טויזענד רובעל אין ווייס-רוסלאנד — 120 טויזענד רובעל, אין האמעלער גוב. — 25 טויזענד רובעל, אין אייזערבאדזשאן — 6000 רובעל אויף פעלד-מכשירים — 70 טויזענד רובעל אויף בוי מאטעריאלען דורכ'ן „אזעט" 315 טויז. רובעל. צוזאמען 1 מיליאן רובעל.

פאר דעם פערגאנגענעם יאהר זענען אויסגעארבייט געווארען דורכ'ן „אזעט" אין קריא-דזשאנקאי אן'צרך אנדערטהאלבען מיליאן קיבישע קלאפטער בוי-געהילץ פון די וואלד-חלקים, וואס די רעגירונג האט ספעציעל דערויף אויסגעטיילט.

אין משך פון יאהר 1926 זענען ארויסגעגעבען געווארען איבערוואנדערונגס ארדערס פאר 5054 פאמיליעס. פון זיי האבען 1072 פאמיליעס בייגעטראגען בלויז צו 10 רובעל פון א פאמיליע, 2253 פאמיליעס צו 100 רובעל, 1031 פאמיליעס צו 300 רובעל, 450 פאמיליעס צו 500 רובעל און 248 פאמיליעס האבען זיך בעזעצט אויף אייגענעם חשבון, בעקומענדיג פון דער רעגירונג בלויז אומזיסטע ערד.

אויף אוקראינע האבען זיך פאר דעם פערגאנגענעם יאהר בעזעצט 3566 פאמיליעס. בסך-הכל האבען זיך אין 1926 בעזעצט 5003 פאמיליעס און צוזאמען מיט די פריהער בעזעצטע — 10,229 פאמיליעס. הייזער זענען ביז איצט אויסגעבויט געווארען אין די נייע ישובים — 2294. ארבייטס פיה איז ביי די איבערוואנדערער פון קרים און אוקראינע (א חוץ ווייס-רוסלאנד און אנדערע געגענדען) געווען אין אקטאבער פון פאריגען יאהר: פערד—4954, אקסען—1422, בהמות — 2722, יונגע רינדער — 1198, שאפען און ציגען — 1205, עופות — 80,092 שטיק.

קאנקורס אויף א יודישער פיעסע

צום צעהנטען יאהר צייט פון דער רעוואלוציע.

מאסקווע. (יט"א). דער יודישער מלוכה-טעאטער אין כארקאוו האט ערקלערט א קאנקורס אויף א פיעסע, וואס זאל זיין צוגעפאסט צו דעם צעהנטען יאהרצייט פון דער אקטאבער-רעוואלוציע און וואס זאל זי קינסטלעריש אבשפיגלען. אין דער פיעסע דארפען זיין נישט מעהר פון 50 פערזאן און זי דארף צוגעשטעלט ווערען נישט שפעטער פון 1 טען יולי ה. י.

די ערשטע פרעמיע וועט זיין 1000 רובעל, די צווייטע — 600 רובעל און די דריטע — 400 רובעל. אויסער דעם וועט דער מחבר, וואס וועט בעקומען די ערשטע פרעמיע בעקומען פון טעאטער 1000 רובעל פאר דאס רעכט פון טעאטער אויפצופיהרען די פיעסע, דער געווינער פון דער צווייטער פרעמיע וועט פאר דאס זעלבע בעקומען 600 רובעל.

חתונה, געבורט און טויט ביי די כינעזער.

די קימפעטארין און איהר קאמף מיט די רוחות.—אבערגלויבען אן א סוף.—דער נאמען.—כינעזישע אויסבילדונג.—שוויגער-עלטערן, וואס קויפען זיך א שנור.—די בעהאנדלונג אין דער שוויגערס הויז.—דער בונד פון מיידלעך קעגען חתונה האבען.—די חתונה מיט'ן גייסט פון געשטארבענעם חתן.—גייסטער פון אבות און גייסטער „בעטלער".—שטארבען אויפ'ן גאס.

ווען א כינעזערין ליגט אין קימפעט, איז זי ארומגערינגעלט מיט צענדליגע קמיעות און סימנים. זי ליגט אנגעטון אין ספעציעלע זאקען, וואס דער דאלאי לאמא (דער בודיסטישער כהן-גדול) האט געבענשט, און מען גיט איהר בסדר צו שלינגען פאפירענע פילן, אויף וועלכע עס זענען אנגעשריבען פערשידענע פסוקים און פערשווערונגען; אויף דער וואנד איבער איהר בעט ווערען אויפגעהאנגען צוויי אריבערגעקרייצטע האלצערנע שווערדען, וועלכע בעזיצען אויך א געהיימען כח. ווען דאס קינד ווערט געבוירען, ווערט די נאפעל-שנור דורך דער העבאם אריינגעלעגט אין א וואזע, וואס איז אויסגעשטרייט מיט אש, די וואזע ווערט פערזיגעלט, און זי שטעהט אזוי דאס גאנצע לעבען פון דעם בעטרעפענדען ביז זיין טויט. ווען ער שטארבט, גיט מען איהם מיט די וואזע מיט זיין נאפעל-שנור אין קבר. אפט מאל טרעפט מען די שנור אויס, נאכדעם ווערט זי צושטויסען אין א פולווער, וואס ווערט געגעבען דעם קינד, בשעת ער מאזלט אדער האט קייכהוסטען. ווען א קינד ווערט געבוירען האלב-טויט, לעגט מען ביי איהם אויפ'ן נאפעלע ארויף א שטיק פאפיר, וואס ווערט פריהער צוגעווייקט מיט אייל, כדי די היץ, וואס וועט איהם פון דעם פאפיר, זאל אריינדרינגען אין זיין אינערן און דערמיט אנוווארעמען דעם לעבענס גייסט.

ווען א קינד ווערט געבוירען, קוקט זיך שוין דער פאטער איין אין קאלענדאר, אויב די שעה איז א מזל'דיגע. ווען א יונגעל דערזעהט צום ערשטען מאל די וועלט אינמיטען טאג איז א סימן, אז ער וועט ווערען א ווירקליכער מענש; אבער ווען א מיידעל ווערט געבוירען אין דער צייט, וועט זי נישט אויסלעבען. ווערט א מיידעל געבוירען אין מיטען דער נאכט, וועט זי האבען א פרעהליך לייכט לעבען.

דעם דריטען טאג נאכ'ן געבוירען גיט מען דעם קינד דעם ערשטען „מילך-נאמען", וועלכער ווערט ביי איהם אפגענומען ווי ער הויבט אן צו געהן אין שול און אומגעביטען אויף אן'אנדערען. דעם נאמען וועקסעלט ער נאכדעם איינמאל, אבער א מיידעל בלייבט ביי איהר „מילך-נאמען" דאס גאנצע לעבען. אויפ'ן אכט-און-צוואנציגסטען טאג ווערט איינגעארדענט א גרויסע פייערליכקייט און קרובים און פריינד קומען דעמאלט מיט מתנות און ברכות. די מוטער דערלאנגט דעמאלט דעם טאטען אויף די הענד דעם ערשטען דאס קינד, און דער פאטער אנערקענט איהם אלס זיינעם. אין דעם טאג ווערט דעם קינדס קאפ אפגעראזירט צום ערשטען מאל, און כדי די בייזע רוחות זאלען אויף איהם קיינמאל קיין שליטה נישט האבען, ווערט ער דורכגעטראגען דורך א טויער.

אויפ'ן זיבעטען לעבענסיאהר הויבט דער כינעזער אן זיך צו לערנען לעזען און שרייבען. דער אונטעריכט בעשטעהט אין אויסלערנען זיך די טויזענדער שריפט צייכענס און אין אויסלערנען אויסווייניג אלע קלאסישע ביכער. דאס געדויערט אייניגע יאהר, און נאכדעם הויבט זיך אן די העכערע אויסבילדונג, וועלכע בעשטעהט אין אויסלערנען זיך שרייבען בריף, אדמיניסטראטיווע פעראָרדנונגען, קאנטראקטען און אויך שרייבען פאעזיע. נאכדעם, ווי די יונגעלייט ענדיגען דעם קורס און האלטען אויס דעם עקזאמען, בעקומען זיי דאס רעכט אנצוטאן א ספעציעלען מלבוש, וואס איז בעפוצט מיט בונטע בענדער, און איבער דעם איינגאנג פון די הייזער, וואו זיי וואוינען, ווערט מיט גרויסע פערגאלדעטע אותיות אנגעשריבען זייער נאמען און אקאדעמישער ראנג. פאר די לעצטע צעהנדליגער יאהרען האבען שוין גענומען זיך פערשפרייטען אין כינע אייראפעאישע דערציאונג מעטאדען, און מען אינטערעסירט זיך שוין מעהר מיט דער אויסבילדונג פון דער מיידעל אויך און מען האט די פרויען אויך אנגעהויבען לערנען, שרייבען און האנד-ארבייט. ביז דעמאלט האט זיך די פרויען-בילדונג בלויז בעשרענקט אין איינשטודירען בעגריסונגען און אנדערע העפליכקייטען. אין דרום כינע שיקט מען שוין אפילו די מיידלעך אין פענסיאנאטען.

דער כינעזער האט געווענליך חתונה יונג, ווען ער איז נאך קיין צוואנציג יאהר נישט אלט. עס טרעפט זעהר אפט, אז עס האט חתונה א יונגעל פון זעכצען יאהר מיט א מיידעל פון פערצען. תנאים קומען פאר פיל פריהער. די חתונות ווערען נישט געשלאסען אויס ליבע, נאר דורך דעם ווילען פון דעם חתנ'ס עלטערן וועלכע קומען צו א הסכם מיט דער כלה'ס עלטערן אפצוקויפען זייער טאכטער פאר א שנור פאר זיך. א מיידעל ווערט אין כינא געשעצט זעהר נידעריג און צום גרעסטען טייל בעקומען די עלטערן פון דעם חתן זייער א שנור פאר א ביליגען מקח, אדער, ווען איהרע עלטערן זענען גרויסע ארעמעלייט, אבי פטור צו ווערען פון נאך אן'עסערקע.

דער מנהג אין כינע איז, אז די שנור ציעט אריין צו איהרע שוויגער עלטערן, וואו זי בלייבט שוין שטענדיג און העלפט אין דער ארבייט. צום גרעסטען טייל ווערט זי דורך איהר שוויגער בעהאנדעלט זעהר גרויזאם. זעהר אפט בעגעהען כינעזישע פרויען זעלבסטמארד צוליב דער גרויזאמער בעהאנדלונג פון זייערע שוויגערס. אין דרום כינא, וואו די בעפעלקערונג איז א בעוואוסטזיניגע, עקזיסטירט אפילו א געהיימער בונד פון יונגע מיידלעך, וועלכע האבען זיך פערנומען גיכער צו שטארבען איידער צו הייראטען. דער געהיימער בונד הייסט „די געזעלשאפט פון גאלדענעם רעגענבויגען".

ווען עס טרעפט אמאל אן'אונגליק און דער חתן שטארבט אוועק פאר דער חתונה זיינער, נאכדעם ווי ער איז שוין פערקנסט מיט א מיידעל, ווערט דאך זיין כלה פערעכענט אלס אלמנה און געהערט שוין דער משפחה פון פערשטארבענעם. מען מאכט אפילו א חתונה, וואו מען שטעלט די חופה פון דער יונגער מיידעל מיט'ן גייסט פון איהר פערשטארבענעם חתן, וועלכער ווערט פערטראטען דורך א טאוועל, וואס איינע פון זיינע שוועסטערן אדער אנדערע קרובות טראגט. דער טאג נאך דער חתונה טוט זיך די „פרוי" אן אין טרויער און זי ווערט דערקלערט אלס אלמנה אויפ'ן גאנצען לעבען. זי נעמט אויך אויף ערציהען א זוהן, וועלכער

(ענדע זעה 9-טע זייט).

בּיליג און גוט!

ספּאָרט-וואַגען . . . . —.58 זל
קינדער-בעט מיט ניקל און שאַטק. מאַטראַץ —.65 "
פעלד-בעט מיט ווענטל עך ווייס אָדער ברוין —.15 "

פאָדערט איבעראַל!
„PALMA-PATENT"
עמפּפעהלט די מעכאַנישע פאַבריק
לאָדז, פּולנאַצנאַ 24. טעל. 31-85.
הורט. פאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

צו אַלע פרויען און מענער!

פאַרהאַן זאַכען וועגען וועלכען מ'רעדט ניט אין אַ סאָלידער, רוהיגער פאַמיליע, אָבער דאָך זענען זיי גורם צו פערשידענע מחלוקת'ן און טיילמאָל דערפיהרען זיי אפילו צום גט...

דאָס וויכטיגסטע פון זיי איז דער אונאָנגענעהמער גערוך פון מויל, וועלכער מאַכט אפילו דעם ליבליכסטען מענש אונערטרעגליך, דעם דאָזיגען עקלהאַפטען גערוך קען אויך שטענדיג בעזייטיגען נאָר דין איינציגע

FERMENTINA

אַ ווירקזאַם מיטעל געגען דעם ריח פון מויל, וואָס איז בעשטעטיגט געוואָרען דורך די אויטאָריטעטען פון דער מעדיצין. „פערמענטינא" בעזייטיגט דעם אונאַנגענעהמען גערוך, קאָנסערווירט די ציינער, שטאַרקט די דזשאַנסלעס. און מאַכט דאָס אויטאָטמען אַנגענעהם.

הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פּער שטיק. ווען מ'קריגט ניט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 1819 היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג הערט נעהאָנשען.

לעטשניצע (פאַר סומענדע קראַנקע)

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט
„SALUS"
גלובנא 41 טעל. 46-65.
איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונט, זונטאָג – פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אויערן-האַלז און נאָז-קראַנקהייטען	פון 11 – 12
ד"ר לאַנדאַו	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 – 2 און פון 5 – 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער-קראַנקהייטען	פון 11–12 און 4.30–6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1–2 און פון 6.30–7.30
" שמערלאָווסקי	פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע	2.30 – 3.30, 5.30–6.30 זונטאָג פון 12–1
" זילבערשטראָם	ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.	פון 11.30–1 און 7–8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען-קראַנקהייטען	פון 10.30–12.30
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11–12 און פון 3–5
צאָהן-ערצט פרוי לאַנדקאָה " סט. געלבערג	צאָהן-און מויל-קראַנקהייטען	9.30–12 און פון 4–7 12–2 און פון 7–8

אָפּעראַציעס, פּעטראַציעס, איינשפּריצונגען, פּאָקען-שטעלען. אַלערליי אַנאַליזען, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געבורטס-הילף בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קאַראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָדט.
שוץ-אימפּונגען געגען שאַרלאַך. 311

LEKARZ-DENTYSTA-צאָהן-ערצט
M. KARABANOW
וואָסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פּלאָמבירט ציהט ציין גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציין אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונט. 1195
לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-ערצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציין און מונד-קראַנקהייטען. „צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 נאָכמיטאָג און פון 3—7 אַ זייגער אָוונד. ביליגע פּרייזען. 1481

אין קויף און פערקויף
מעבעל
דיוואַנעס, בעלעצן, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָוואַרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַראָטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)
אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערש. גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1383

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.
פּרייזען ביליגע. בעראַטונג אָהן געצאָהלט

די, וועלכע אוזער האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט. (53

אַזוי האָט ער טאַקע געטאָן. ער האָט צוטיילט די קאָנפּעטען, וועלכע די סאָלדאַטען און אָפיצירען האָבען אויפגעגעסען מיט גרויס אַפּעטיט און האָט גענומען וואַרטען, די קאָנפּעטען זאָלען אָנהויבען צו ווירקען, אָבער – אָהן רעזולטאַט: די קאָנפּעטען זענען, ווייזט אויס, ניט ווי געהעריג געמאַכט געוואָרען און האָבען קיין ווירקונג ניט געהאַט.

זילבערבערג און סוליאַטיצקי האָבען זיך אָבער ניט אָפּגעשטעלט פאַר דעם דאָזיגען אומגעפאָלג. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו מאַכען אַן אַנדער פּראָבע צו בעפרייען סאַווינקאָוו'ן. ווען סוליאַטיצקי איז צום נעכסטען מאָל געווען אין שפּיץ פון קאַראַאול, איז ער אַריין צו סאַווינקאָוו'ן אין קאַמער און איהם פאָרגעלעגט תיכף צו אַנטלויפען.

מיט אַ האַנטוך אונטער'ן אָרעם בעוואַכט פון סוליאַטיצקי'ן איז סאַווינקאָוו דורך די לאַנגע קאָרידאָרען פון דער טורמע אַוועק צום וואַש-צימער פון דער פעסטונג.

– ער געהט זיך וואַשען, ר'זאָגט, אַז ר'איז קראַנק, – האָט סוליאַטיצקי, פערביי געהענדיג, ערקלערט די סאָלדאַטען פון דער וואַך.

אין דער וואַש-שטוב האָט סאַווינקאָוו אויף דער שוועל, אין דער פינסטער, זיך אָפּגעשניטען די וואָנסעס און אָנגעטאָן אַ סאָלדאַטסקע רעקעל און היטעל, וואָס איז שוין געווען צוגעגרייט פון פריהער.

ווען סאַווינקאָוו איז שוין געווען איבערגעטאָן, האָבען זיך ביידע אַרומגעזעהן, אַז עס פעהלט איהם אַ פּאָר סאָלדאַטסקע שטיוועל. וואָס טוט מען? ווי אַזוי געהט מען אַרויס אָהן שטיוועל? ניט לאַנג טראַכטענדיג, איז סוליאַטיצקי אַריין אין אַ קאַמער דערנעבען, וואו עס איז געשלאָפען אַן אַרעסטירטער סאָלדאַט, און האָט איהם צוגענומען די שטיוועל. דאָן זענען ביידע געלאָפען, אָהן אַ בעזונדערער איילעניש אַוועק צו דעם טויער פון דער טורמע.

– שלאָפסט, האַ, וואַרטאָווע? – האָט סוליאַטיצקי אויסגעשריען צום טשאַסאָוואָי – וועסט שפּעטער שלאָפען, עפען אויף!

דער טשאַסאָוואָי האָט געעפענט דאָס טויער, סוליאַטיצקי האָט סאַווינקאָוו'ן דערלאַנגט אַן „אַמבוסקנאָי" בילעט אויפ'ן נאָמען פון אַ סאָלדאַט פון ליטאָווסקי'ן פּאָלק. אויף דער גאַס האָבען שוין געוואַרט אייגענע מענשען, וועלכע זילבערבערג האָט אַוועקגעשטעלט.

אין דער פריה איז די מעשה בעמערקט געוואָרען. די גאַנצע סעוואַסטאָפּאָלער פּאָליציי איז געשטעלט געוואָרען אויף די פיס. מ'האָט סאַווינקאָוו'ן געזוכט אין שטאָט, אויך אויסער דער שטאָט זענען בעשיקט געוואָרען פּאַטרולען. אָבער סאַווינקאָוו איז דערווייל געזעסען אין סעוואַסטאָפּאָל אין אַ נאָסען און פינסטערען קעלער ביים מאַטראָס באָסענקאָ און האָט צוגעגרייט צום דרוק פאָלגענדע פּראָקלאַמאַציע:

„לויט'ן בעשלוס פון דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע איז בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט דער מיטגליד פון דער פּאַרטיי סאָציאַליסטען רעוואָלוציאָנערען באָריס ווינקאָראָוויטש סאַווינקאָוו, וועלכער איז געזעסען אין דער הויפּט-וואַכע פון דער פעסטונג". סעוואַסטאָפּאָל ד. 16-טען יולי 1906.

אַלע נאָסען פון דער שטאָט זענען געווען בעזעצט מיט פּאַטרולען, אָבער אַ קליינער גרופּע יונגעלייט, פערקליידעטע אַלס אַרבייטער, אין בלויע העמדלעך און קאַשקעטען איז געלונגען זיך אַרויסצושלייכען פון דער שטאָט אָהן שום שטערונג. דאָס זענען געווען די אַנטרונענע סאַווינקאָוו, סוליאַטיצקי און זילבערבערג.

איבער בערג און טעלער זענען זיי געקומען צום כוטאָר פון אַ דייטשען קאָלאָניסט, וואו עס האָבען שוין פון לאַנג אויף זיי געוואַרט אייגענע מענשען. דאָ האָבען זיי זיך אָפּגערוהט און דאַן זיך געשאַפט אַ שיפעל מיט אַ קאַזיאָנע פאָהן כלומרשט אויף צו מאַכען אַן אויספלוג, און אונטער דער נאָז פון דער עסקאַדרע, וואָס האָט זיך דאָרט געפונען אויפ'ן ים, זענען אַלע דריי אינגליכען בשלום אָנגעקומען קיין קאָנסטאַנצאַ.

סוליאַטיצקי און זילבערבערג זענען שפּעטער אַרעסטירט, געמשפּט און אויפגעהאַנגען געוואָרען. ווי זענען געווען פערמישט אין פּראָצעס וועגען דער 'הרגענען דעם פּעטערבורגער גראַדאָנאַטשאַלניק פאָן-דער-לאַוניץ. ביידע האָבען פאַר'ן טויט אַרויסגעוויזען אַ פעסטקייט, קאַלטבלוטיגקייט און רוהיגקייט, וואָס איבערראַשען אַפילו ביי די מוטיגסטע רעוואָלוציאָנערען.

זילבערבערג האָט פאַר דער עקזעקוציע זיך געזעגענט מיט די ניט צו שלאָפען גאַנצע נעכט, כדי, אויב מ'וועט איהם פּלוצים אויפוועקען ביי נאַכט און פיהרען צום עשאַפאָט, ניט אַרויסצוווייזען קיין סימן פון שוואַכקייט. אין טורמע האָט ער ביז צו דער לעצטער רגע פון זיין לעבען זיך בעשעפטיגט מיט לעזען אַ קאָמפּליצירטע מאַטעמאַטישע אויפגאַבע – טיילען אַ דרייעק אויף דריי גלייכע חלקים – און האָט געבעטען איבערצושיקען זיין לעזונג פון דער אויפגאַבע אין אוניווערזיטעט אַריין. אַ פּאָר שעה פאַר'ן טויט האָט ער די לעזונג דאָרטפּעלטיג איבערגעשריבען אויף ריין.

אין'ם בריף, וועלכען ער האָט געשיקט צו זיין פרוי פאַר'ן טויט, האָט ער געשריבען: „איך האָב זיך אָפּגעזאָגט צו זעהן דאָס מיידעלע (די טאָכטער).. פאַר יעדען מענשען איז פערהאַן אַ גרענעץ פון זיינע גייסטיגע ליידען. איך קאָן זעהן די מאַמען מיט גרויס מיה וואָלט איך געקאָנט זעהן דיך. אָבער איהר – דאָס איז איבער מיינע כוחות. דאָ איז מיין גרענעץ איך קאָן ניט. איך קאָן ניט. איך ווייס, אַז איך, ביי וועלכען קיין איינציגער מענש, אַ חיק דיר, האָט קיין טרעהרען ניט געזעהן וועל זיך צעוויינען ווי אַ קינד פאַר די זשאַנדאַרמען אין די אויגען, אויב איך וועל איהר דערזעהן..

„צום סוף, וואָס שטעהט מיר פאָר, בעציה איך זיך רוהיג... מיין לעצטער און ליידענשאַפטליכער וואונש איז, אַז ווי אונזער מיידעלע וועט אונטערגעוואַקסען, זאָלסטו איהר דערציילען, ווי איך האָב ליב געהאַט דיך, ווי איך האָב איהר ליב געהאַט. דו זאָלסט איהר זאָגען, אַז איך האָב מיך צושיירט מיט דער גרויסער ליבע און מיט דעם לעבען – אין קאַמף געגען צער און ליידען פון מענשהייט. אַדיע, פריינד מיינער, אַדיע, מיין ליבע, אַדיע, מיין געליבטע"...

(פאָרטזעצונג קומט)

פון פעראייניגטע שקל-קאָמיטעט אין לאָדז

(אויפרוף).

חברים ציוניסטען!

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן האָט פּראָקלאַמירט די חדשים ניסן—אייר אַלס שקל חדשים אויף צו פערשפּרייטען דעם שקל פון תרפ"ז דער היי-יאָהריגער שקל האָט אַ בעזונדערע וויכטיגע בעדייטונג, ווייל אין היינטיגען יאָהר, ענדע אויגוסט קומט זיך צונויף דער 15 טער ציוניסטישער קאָנגרעס. צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון ציוניזם פערזאַמעלט זיך דער איצטיגער קאָנגרעס אויפ'ן יסוד פון אַ פעראייניגטען שקל און דורך אַלגעמיינע וואַהלען וועט די ציוניסטישע וועהלער-משפחה קאָנען אַרויסזאָגען איהר מיינונג איבער די אַלע וויכטיגע פראַגען, וועלכע דער קאָנגרעס וועט האָבען צו ענטשיידען.

אין אונזער שטאָט האָט זיך די שקל אַקציע שוין אָנגעהויבען. קורם-כל ווערט זי בעפיהרט אונטערהאַלב דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, אין דער שקל אַקציע בעטייליגען זיך פאָלגענדע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס און גרופּען:

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע „התאַחדות" „מזרחי", פּועלי ציון" (פעראייניגט מיט צ"ס) „הסתדרות השומרים" „החלוץ", „ירדניא", „החלוץ המרכזי" „גורדוניה" „מועל המזרחי" און „בני-ציון" (גייערס ראַיאָן).

די אַלע מיטגלידער פון די דערמאָהנטע אָרגאַניזאַציעס און גרופּען ווערען אויפגעפאָדערט צו ווידמען זייער גאַנצער אַקטיוויטעט און ענערגיע לטובת דער שקל-אַקציע. הויפּטזעכליך אין די טעג פון חול המועד פּסח. אין משך פון די טעג דאַרפען אַלע ציוניסטען אויסקויפען דעם שקל.

באַלד נאָך יום-טוב וועט זיך אָנהויבען אַן אַלגעמיינע סיסטעמאַטישע אַקציע פון פערשפּרייטען דעם שקל.

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן האָט גענומען אין אַכט די ספּעציעלע עקאָנאָמישע בעדינגונגען אין פּוילען און בעשטימט דעם פּרייז פון היי-יעהריגען שקל ספּעציעל פאַר פּוילען נאָר אויף איין זלאָטע.

געדענקט חברים! אַז נאָר פון אייך איז אָפּהענגיג דער ערפאָלג פון דער שקל-אַקציע אין אונזער שטאָט, אין נאָמען פון דער ציוניסטישער וועלט אָרגאַניזאַציע, אין נאָמען פון ציוניסטישער דיסציפּלין, וועלכער איז געגנוג טייער אונז אַלעמען, פאָדערען מיר אייך אויף זיך צוצוהערען צום רוף פון דער איצטיגער שעה, און מיט אויסערגעוועהנליכער אַקטיוויטעט זיך ווידמען דער היי-יעהריגער שקל-אַקציע.

אין אַלע ענינים פון שקל דאַרף מען זיך ווענדען אין סעקרעטאַריאַט פון שקל-קאָמיטעט וואָס געפינט זיך אין ציוניסטישען ביוראָ צעגעלניאַנאַ 4 און איז טעטיג טעגליך פון 9 — 2 מיטאָג.

דער פעראייניגטער שקל-קאָמיטעט אין לאָדז.

אַרטור שיק

וועט אילוסטרירען די ביבעל.

דער בעקאַנטער לאָדזער יודישער קונסטמאָלער אַרטור שיק, וועלכער וואוינט זייט 3 יאָהר אין פּאַריז, וואו ער האָט מיט זיינע שאַפונגען אויפ'ן געביט פון דער מיניאַטור און קאַריקאַטור ערָאָבערט די פראַנצויזישע קולטורעלע וועלט האָט איצט ווידער צו פערצייכענען אַ נייעם קינסטלערישען טריומף.

מיט אַ קורצער צייט צוריק איז אין פראַנצויזישען פערלאַג פון אַלבין מישעל ערשינען אַ פּראַכט-אויסגאַבע פון פּיער בענואַ'ס בערימטען ראָמאַן „יאַקבס ברונים" מיט אילוסטראַציעס פון אַרטור שיק.

די אילוסטראַציעס, וועלכע זענען אויסגעפיהרט געוואָרען מיט דעם עכט שיקישען מורח-צויבער, שטעלען מיט זיך פאָר אַ מייסטערווערק פון דער מיניאַטור. די גרעסטע פראַנצויזישע קונסט-מבינים רופען זיך אָפּ מיט בעגייסטערונג וועגען אַרטור שיק'ס טאַלאַנט און זיי בעצייכענען איהם אַלס דעם אונפערגלייכליכען מיניאַטור-מייסטער פון די לעצטע יאָהרען.

ווי וויט אַרטור שיק'ס קינסטלערישער רוהם גרייכט שוין אַפילו איבער די גרעניצען פון פראַנקרייך, קען דינען דער פאַקט, וואָס אַ גרויסער אַמעריקאַנער מיליאָרדער, אַן'איינהאָבער פון אַ לוקסוס-ביכער-פערלאַג האָט מיט אַרטור שיק'ן געשלאָסען אַ קאָנטראַקט אויף זייער גינסטיגע מאַטעריעלע בעדינגונגען צו אילוסטרירען די ביבעל.

שיק האָט דעם פאָרשלאַג פון אַמעריקאַנער פערלעגער אָנגענומען און ער אַרבייט שוין ביים אויספיהרען די מאָנומענטאַלע ביבעל-אילוסטראַציעס. אין דער נאָהענטסטער צייט האָט אַרטור שיק בדעה אויסצושטעלען אין איינם פון די גרעסטע ניו-יאָרקער קונסט-סאַלאָנען די שענסטע פערל פון זיינע מורח שאַפונגען.

Dr. H. RAKOWSKI
אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעציגען פון
זאוואַדזקא 25
אויף זאוואַדזקא 8,
פראָנט, 1. שטאָק, טעל. 37-34.
107

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעם דערלאַנגען אַן'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 19. אַפּריל 1927.

5261 אַ לעזער פון בעטריק. 17.
מען האָט אייך פאַלש איגפאָרמירט, עס קאָן קיין רייד נישט זיין וועגען 2 יאָהר שוין דערפאַר בלויז אַליין, וואָס דער 87 אַרט. פון אוסטאַוו פון 23 מאַי 1924 וועגען אַלג. פליכט פון מיליטער-דינסט זעהט נישט פאָר מעהר ווי 6 וואָכען אַרעסט, אָדער 500 זל.

.5262 קר.
קלאָגט איין די טאָכטער אויף דירה-געלד.

.5263 י. בל.
ווענדעט זיך אין פרידענס-געריכט מיט אַ בקשה, אַז מען זאָל בעשטימען אַן'אַבראַנצא פאַרן אָפּוועזענדען בעל-חוב. פעררופט זיך אויף אַרט. 967 פון אוסטאַוו וועגען דער ציוויל-פראָצעדור.

5264 אַ הויזווירט פון שטשקעוויטש
פּרינציפּיעל קאָן דער אורוש.-ראַזיעמשי נישט דעלעגירען אַ קאָמיסיע, אויב דער הויז ווירט פעררופט זיך אויף אַנידות, וואָס האָט געוואוינט אין יוני 1914 אין דער זעלבער דירה, סיידען דער לאָקאָטאָר וועט אַרויסרוקען דעם אַרגומענט, אַז דאָס גרונד דירה - געלד פאַרן בעטרעפענדען לאָקאַל איז אין יוני 1914 געווען צוויל אָן פּנשוויבס.

.5265 שיינראָק.
בלויז ביים דערלאַנגלן אַן'אָפּאָזיציע אין אַ שטראָף-ענין דאַרפט מען זיך פער ענטפערן, פאַר וואָס מען האָט זיך אין זיינער צייט נישט צוגעשטעלט, דאַגעגען בגוגע אַ ציוויל ענין דאַרף מען זיך נישט פערענטפערן.

5266 אַ בעקער.
קיין פאַך קוואַליפיקאַציעס וועט מען פון אייך נישט פאָדערן. אויף דער לאָקאַל וועט אָנטשפרעכען די סאַניטאַרע און טעכנישע בעדינגונגען וועט איהר אַ קאָנצעסיע בעקומען.

5257 אַ לעזער פון טאָמאַרסקאַ.
אַ בעליידיגונג איז אַ וויקראָטשטנע און ווערט פערלעטערט נאָכ'ן יאָהר. דאָס יאָהר רעכענט זיך נישט פון'ן טאָג ווען דער איפּעיל ווערט אַרויסבעטראַגען נור פון טאָג ווען די אָנקלאַגע ווערט דערלאַנגט אין געריכט.
קוים האָט איהר דערלאַנגט די אָנקלאַגע 1 טאָג פאַר'ן יאָהר ווערט דער אָנגעקלאָגטער נאָך פאַר'משפּט.

.5268 אַ לעזער פון לוטאָמירסקאַ.
נישט געקוקט דעראויף, וואָס דער אַרעסט איז בעלעגט געוואָרען נאָך אין יאָהר 1925, קוים האָט איהר ביז איצט נאָך נישט בעצאָהלט דעם חוב איז דער אַרעסט נאָך סיי ווי גילטיג.

.5269 אַ פורמאַן ביי דער באַהן.
מיר ווייסען נישט פון אַזאַ אַמנעסטיע, בלויז פאָרלעגענע חובות פון דער דעוואַלואַציע-צייט וואָס בעטרעפט נישט מעהר ווי 1 זל. ווערען געשענקט. וואָס שיינליך איז פאָרגעקומען אין דעם פאַל אַ מיספערשטענדניש מיט'ן קאָמאָרניק.

.2570 ז. פאָזנאַנסקי.
.5271 ב. ק.
.5272 ש. ג.
5273 א. אי.
.5274 ל. ב. אַ 1906-טער.
.5275 מ. ז. פון לפּשנאָס.
.5279 שיפער פון זגערושער גאַס.
וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פּערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

אַ הוספה 4 פּראָצענט

האָבען בעקומען פאַבריק-מייסטער און עקספּעדיענטען.

(ס) אויף דער לעצטער זיצונג פון גרויס-אינדוסטריעלער-פערבאַנד איז בעשלאָסען געוואָרען צו אָנערקענען אַ הוספה פאַר די פאַבריקס-מייסטער און עקספּעדיענטען אין דער הויך פון 4 פּראָצענט.

די אינדוסטריעלער האָבען זיך דערביי געריכטעט דערמיט, אַז לויט די לוינען פון די פאַבריקס-מייסטער און עקספּעדיענטען, מאַכען די 4 פּראָצענט אויס אַזוי, ווי עס מאַכט-אויס די אַרביטראַזש הוספה פאַר די אַרבייטער.

דאַנקען פאַר די ביוראָ-אָנגעשטעלטע איז קיין שום הוספה נישט אָנערקענט געוואָרען.

די ביוראָ-אָנגעשטעלטע האָבען זיך נעכטען ווידער געווענדעט צו די אינדוסטריעלער וועגען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ, אָבער די פאָדערונג איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

היינט קומט-פאָר אַ מיטינג פון די ביוראָ אָנגעשטעלטע וועגען דעם אופן פון וויטערדיגען האַנדלען.

רעטשניצע פון דאָקטוירים און ספּעציאַליסטען,
פּיזשעזשונער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוענד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר כערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפמאַן	אונערדליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטאונג קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12.30—
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	5—4

קוואַרץ-לאָמפּע, שפּריצונגען, ווי שטעלען א. ז. וו. רענטגען-שטראַהלען, קונסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אָפּערירונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אַפּעראַציעס. אויך ווערען — הייזער אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום מאַכען אַנאַליזען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2170
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
אין דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10 - 2 נ. מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סטאָראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קונסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג

טליתים-פאַבריק
אויסגעצייכענטע פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע וויידענע טליתים ג. 1 בעראַקשע, ווי אויך טליתים-קאַנטען הזרט און דעטאַיל מיט אויספערקויפונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1.
אין אייגענעם הויף פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'הערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

הויפּט-דיוואַנעס, ה' סקלאַר פון
קאָרניקעס, פּלוש-און טויל-דעקען, פּאַרטיערען, גאַרדינען
עטאַמין, די לעצטע נייהייטען ווי אויך מעבעל-איבערצוג
לינאָלעאום, צעראַטען און ראָלעטען
מעבעל-פּאַסמאַנטעריע
הורט-און דעטאַיל-פערקויף הורט-און דעטאַיל-פערקויף
28 F. FUTERMAN, ŁÓDŹ 28
פּיעטריקאַווער 28, טעל. 21-29.

— ד"ר —
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— ספּעציאַליסט פאַר —
קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10
פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג
און אין לעטשניצע „פאַסטאַ".

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און
האַרן - קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 241

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוענד, פרויען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

Dr. med.
Różaner
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועענערישע און הויט-קראַנקהייטען.
— בעהאַנדלונג —
מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.
נעמט אָן פון 8—10 פריה
און פון 5 — 8 אָוענד
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק
טעלעפאָן 28-98.

Dr. med.
Braun
פּאָלודניאָווא 28
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה
און פון 5 — 8 אָוענד

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן - כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון שטשענקעס, גומען, רושאַנסלעס, צאָהן - פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

די מאָדערנסטע
לאַמפּען

פאַר שפּייז-צימערן
און קאַבינעטען
קויפט זיך אַמבעסטען צו פאַבריקס-פּרייזען
נור ביי ש. פ. שמאַרעוויטש
פּאָלודניאָווא 8.
בעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבעראַרבייטונג פון גאַז אויף עלעקטריע, אויך רעפּאַראַטור. 1323

פערקויפט נישט אייערע דיוואַנעס
44 מעבעל 44
פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען א. ז. וו. בעפאָר איהר
איבערצייגט זיך נישט ביי די פירמע
44 Ch. ŁAZNIK 44
נאַראַנסקאַ (דלוגאַ)
בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאַגער פערשיידען
מעבעל, שיי, גוט! און ביליג!

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען
און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּיעטריקאָווער 294 פון 12—2
מיטאָג און אין דער היים פון 5-8 אָוו.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועענערישע קראַנקה.
רענטגען און לויפט-הייל אינטע.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוענד.

דאָס לאָדזשער לעבען

נײַער פֿאָלקסבלאַט 15. אַפּריל 1927.

19
דינסטאָג
יז
ניסן תרפ"ז

אַפּריל
זון-אויפֿגאַנג 5.37
זון-אונטערגאַנג 5.50
לענג פֿון טאָג 12,13

ערב פּסח און די ערשטע טעג פּסח אין לאָדז

רעגענס געשטערט דעם מסחר ערב יום-טוב.—די פּסח-הילף אַקציע.—נישט געווען קיין געזעלשאַפֿטליכע סדרים.—סדרים פֿאַר זעלנער אין גערדולד'ס רעסטאָראַן.— סדרים אין בית-היתומים אויף זגערזשער 40.

(–) דער הײַיעהריגער ערב-פּסח איז אין לאָדז אַדורך אונטער'ן אײַנדרוק פֿון שלעכטען וועטער און פֿון דעם גרויזאַמען מאָרד איבער'ן לאָדזשער שטאָט-פּרעזידענט ציניאַרסקי, וואָס איז געווען דאָס געשפּרעך פֿון טאָג. אין אַלע עפֿענטליכע לאָקאַלען און פּריוואַטע שטובען האָט מען כסדר קאָמענטירט דאָס טראַגישע געשעהעניש און דערנאָך די שלעכטע וועטער האָבען שטאַרק געשטערט דעם פֿאַר-יו"ט-מסחר און סוחרים בעזונדערס די גאַסען-הענדלער האָבען זיך געקלאָגט, אַז זיי האָבען צוליב'ן רעגען ווייניג געלייזט.

די פּסח-הילף-אַקציע, וועלכע איז הײַיאָהר שפּעטליך אָנגעהויבען געוואָרען, האָט דאָך אַ ביסעל געלינדערט די נויט פֿון די אָרימסטע שיכטען פֿון דער בעפֿעלקערונג.

ביז פֿרײַטאָג האָט די קהלה פֿאַרענדיגט דאָס פֿערטיילען די שטיצע, פֿון וועלכער ס'האָבען גענאָסען עטליכע הונדערט נויטבעדערפֿטיגע.

ווי מיר האָבען שוין געהאַט מיטגעטיילט האָט זיך די פּסח-הילף-קאָמיטעט געווענדעט צום קהלה-פֿאָרזיצער דעם ד"ר ראָזענבלאַט, אַז ער זאָל ערלויבען צו אַסיגנירען נאָך 4 טויזענד זלאָטעס, כּדי די קאָמיסיע זאָל קענען אויסצאָהלען די סובסידיעס פֿאַר נאָך אייניגע שטיבלעך און פֿאַר יחידים, וואָס האָבען נאָך נישט בעקומען די סובסידיעס, ווייל ס'האָט אויסגעפֿעהלט געלד. פֿרײַטאָג איז די ווענדונג ערלעדיגט געוואָרען און די דאָזאָרעס קאַרא, י. מ וואָידיסלאַווסקי און בענדעט וואַרשאַווסקי האָבען אויסגעצאָהלט פֿאַר די שטיבלעך. די דאָזאָרעס האָפֿמאַן און אַדוו. ווײַצמאַן האָבען ערלעדיגט אַלע ביטעס פֿון יחידים, וואָס האָבען נאָך קיין שטיצע נישט בעקומען. עס זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אונטערשטיצונגען פֿון 5 ביז 25 זל.

*

„בית לחם" האָט פֿרײַטאָג פֿאַרענדיגט, דאָס פֿערטיילען אומזיסטע פּראָדוקטען פֿאַר נויט-בעדערפֿטיגע. דאָס פֿערטיילען האָט געדויערט אַ גאַנצע וואָך.

ס'איז אויך פֿרײַטאָג פֿאַרענדיגט געוואָרען די שטיצע-פֿערטיילונג אין רעטונגס-קאָמיטעט, שטיבלעך און בתּי-מדרשים.

נישט קוקענדיג, וואָס „בית-לחם" האָט נישט בעקומען קיין געלד-סובסידיע פֿון דער יודישער גמינע, און אויך וואָס דער בלומען-טאָג וואָס האָט געזאָלט פֿאָרקומען דאָנערשטאָג דעם 7. אַפּריל האָט זיך נישט אײַנגעגעבען, צוליב דעם שלעכטען וועטער, איז דאָך דורכגעפֿיהרט געוואָרען אַ ברייטע אַקציע לטובת 500 אָרימע בכבודע יודישע פֿאַמיליען, וועלכע האָבען בעקומען מצות, ווײַן, פֿלייש, ציבעל, צוקער, אייער, טעה, ליכט. די פֿערטיילונג איז פֿאָרגעקומען בײַ דער אָנוועזענהייט פֿון די ה"ה: קאָטרילעוויטש, פּראַסט און דאָזאָרעס ליבערמאַן, קאַץ און צעדערבוים, ה' וואַרשאַווסקי, ה' גערטלער, ה' קרייצער, ה' קאַפּטאַל ה' קראַוויצקי, ה' וואַלהענדלער און אַנדערע פֿערוואַלטונגס-מיטגלידער.

*

דער הײַיעהריגער פּסח האָט זיך אין לאָדז אונטערשיידעט פֿון די פֿריהערדיגע יאָהרען, וואָס ס'זענען נישט אײַנגעאָרדענט געוואָר'ן קיין געזעלשאַפֿטליכע סדרים.

די קהלה האָט נאָר אײַנגעאָרדענט סדרים פֿאַר יודישע זעלנער אין רעסטאָראַן פֿון ה' גערדולד אויף פּיעטריקאָווער 35. די סדרים האָבען געמאַכט אַ אימפּאָזאַנטען אײַנדרוק.

אין דעם גרויסען רעסטאָראַן-זאַל זענען געשטאַנען שעהן-סערווירטע טישען, בײַ וועלכע ס'זענען געזעסען די יודישע זעלנער, וועלכע געפֿינען זיך אין לאָדז.

צום ערשטען סדר זענען געקומען: דער פּרעזעס פֿון קהלה-ראַט ה' בודזינער, דאָזאָר רומקאָווסקי, קהלה-סעקרעטאַר ה' נאָדעל און פֿאָרשטעהער פֿון דער פּרעסע. צווישען די געסט האָט זיך אויך געפֿינען דער האָלענדישער פּאַסטאָר טען-באָאָם, וועלכער איז געפֿאָהרען קיין וואַרשע אויף אַ מיסיאָנס-קאָנפֿערענץ און אין לאָדז זיך פֿערהאַלטען אויף אייניגע טעג. ער איז געוואויר געוואָרען בײַם סענאַטאָר ברוינער וועגען דעם סדר פֿאַר די יודישע זעלנער און ער איז געקומען בײַוואוינען דעם סדר.

פֿאַר'ן אָפּריכטען דעם סדר האָט ה' עפּשטיין געהאַלטען אַ רעדע וועגען דער בעדייטונג פֿון סדר און דערנאָך איז אָפּגעריכט געוואָרען דער סדר לויט אַלע דינים.

יעדער זעלנער האָט בעהאַט פֿאַר זיך אַ הגדה. פֿאַר יעדען איז געווען צוגעגרייט אַלעס נויטיגע און אויך ווײַן איז געווען לרוב.

איינער פֿון די זעלנער האָט געפֿרעגט די קשיות. ה' עפּשטיין האָט צוזאַמען מיט אַלע געזאָגט די הגדה און געגעבען צו פֿערשטעהן די בעדייטונג פֿון סדר און פֿון פּסח.

די זעלנער האָבען זיך גוט געפֿיהלט און געווען צופֿרידען.

פֿערהעלטניסמעסיג זענען הײַיאָהר געווען בײַ די מאָהלצייטען ווייניג יודישע זעלנער (אַנ'ערך 80–70), ווייל אין דער לעצטער מינוט, פֿרײַטאָג פֿאַר-נאַכט, האָבען ביז 100 זעלנער בעקומען ערלויבנישען אַהיימצופֿאָהרען און די וואָס האָבען זייערע וואוינ-ערטער נאָהענט פֿון לאָדז, זענען געפֿאָהרען.

די מאָהלצייטען זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען 2 מאָל טעגליך פֿון שבת ערב יום-טוב אָן.

ה' גערדולד האָט אַרויסגעוויזען אַ בעזונדער זאָרגפֿעלטיגקייט, אַז די זעלנער זאָלען האָבען צו עסען צו דער זעט און פֿערשידענע געשמאַקע מאכלים.

*

אין בית-היתומים זגערזשער 40 איז פֿאַר די קינדער אָנגעגרייט געוואָרען אַ „קייזערליכער" פּסח. צו עסען און טרינקען פֿון אַלעם גוטען. נײַע שיכלעך און קליידלעך און אַלדאָס גוטס. האָבען טאַקע די קינדער זיך געגרייט צו די סדרים, וועלכע זענען ספּעציעל אָנגעריכט געוואָרען פֿאַר די קינדער. נישט נאָר די פּנימ'ער פֿון די קינדער האָבען געשײַנט, נאָר מיט'ן גאַנצען הערצען האָבען זיך אויך געפֿרעהט די פֿערוואַלטונגס-מיטגלידער פֿון „בית-יתומים", וועלכע ס'האָט זיך אײַנגעגעבען צו בעקומען די מיטלען אויף יום-טוב;

ס'איז נאָר אַ גרויסע שאָד, וואָס די פֿערוואַלטונג האָט צוגעלאָזען צופֿיל דערוואַקסענע געסט צו די סדרים און דאָס האָט אַביסעל געשטערט די קינדער אין דער אמת שעהנער שמחה.

אונטערשטיצט
די נאַכט-פּאַטאַוויע בײַ
„לינת-הצדק"
קויפֿט די היינטיגע אָפּצייכנונגען!

היינט אָנ'אָפּצייכנונג לטובת „לינת-הצדק".

היינט וועט איבער די גאַסען פֿון אונזער שטאָט פֿערקויפֿט ווערען אָנ'אָפּצייכנונג לטובת „לינת הצדק".

די דאָזיגע וויכטיגע אינסטיטוציע איז יעדען גוט בעקאַנט. יעדער קען און ווייסט די בעדייטונג פֿון „לינת הצדק" אין אַ נויטיגען פֿאַל; דאָס שנעלע צוטיילען הילף אַ קראַנקען צו יעדער צייט בײַנאַכט, וואו ס'זאָל נישט זײַן, אין די ווײַטסטע ווינקעלעך פֿון לאָדז, – דאָס איז אַ גרויסער אויפֿטו.

ס'איז דעריבער כּדאַי צו שטיצען „לינת הצדק" שטענדיג, ובפֿרט בעת אַ גאַסען זאַמלונג. זאָל יעדער היינט קויפֿען די אָפּצייכנונג!

מ'טאָר נאָך נישט נעהמען קיין 20 גראָשען פֿאַר אַ טעלעפֿאָן-געשפּרעך.

(ס) די פֿעראָרדנונג וועגען אײַנפֿיהרען די טעלעפֿאָן-ליטשיקעס זענען דורכ'ן פּאָסט-מיניסטעריום ביז איצט נאָך נישט פֿעראָפֿענטליכט געוואָרען אין „מאָניטאָר פּאָלסקי" און איז דעריבער נאָך נישט אַרײַן אין לעבען. דערפֿאַר קענען די אינהאַבער פֿון די צוקערניעס, רעסטאָראַציעס און געוועלבער נישט נעהמען פֿון פּריוואַט-בעזוכער קיין 20 גר. פֿאַר יעדען טעלעפֿאָן-געשפּרעך.

יודען!
געדענקט, אַז די נאַכט-פּאַטאַוויע בײַ „לינת-הצדק" העלפֿט די גאַנצע בעפֿעלקערונג אין אַלע נויט-פֿאַלען. קיינער טאָר זיך נישט אָבזאָגען פֿון דער אָפּצייכנונג! 712

משפט איבער דער כה"ה.

דאָנערשטאָג דעם דריטען טאָג חוה"מ קומט פֿאָר אַ משפט איבער דער איצטיגער קהלה-מעהרהייט אײַנגעאָרדענט דורך „פּועלי אמוני ישראל" מיט פֿאָלגענדען צוזאַמענשטעל: בעשולדיגער לאַנדענבערג, עקספּערטען ראַפּאַ. ראַגאָווי, פֿרידענזאָהן פֿערטיידיגער באַמאָץ.

אַלפּוילישע שאַך-טורניר מאָרגען-פֿײַערליכע ערעפֿנונג.

(–) מאָרגען 5 נאָכמיטאָג ווערט פֿאָרקומען די פֿײַערליכע ערעפֿנונג פֿון אַלפּוילישען שאַך-טורניר. דער עהרען-פּראָטעקטאָר פֿונ'ם טורניר מאַרשאַלעק פּילסודסקי האָט בעפֿולמעכטיגט דעם גענעראַל מאַלאַכאָווסקי. צו עפֿענען דעם טורניר אין זײַן נאָמען.

צו דעם שאַך-טורניר זענען שוין אָנגעקומען ד"ר טאַרטאַקאָווער פֿון פּאַריז און רובינשטיין. היינט ווערט ערוואַרט דאָס אָנקומען פֿון אַ רייה אייראָפּעאישע בערימהטהייטען.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פֿאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פֿונאַכמיטאָג.—5 : 3

„Guttalin"
שוה-פּאַסטע בעסטע קוואַליטעט, ווי פֿאַר דער מלחמה.
Warszawa, Leszno 73 tel. 174-34
ה. גראַסמאַן.

געלט איז נישט שמעלט...

גיט גוט אַכטונג אויף די טינפּערלעך, וואָס איהר נעהמט!

(–) ווי בעוואוסט, האָבען זיך די לעצטע וואָכען בעוויזען אין פֿערקעהר די נײַע 5 זלאָטע-באַנקנאָטען, וועלכע זענען געדרוקט מיט אַ טונקעל-גרינער פֿאַרב.

ווײַזט זיך אָבער אַרויס, אַז אַפֿעריסטען נוצען אויס דאָס דערשײַנען פֿון נײַע טינפּערלעך, כּדי צו בעגעהן שווינדלען און זיי רוקען אַרײַן נאַאיווע מענשען די אַלטע נישט-גילטיגע פּוילישע 5 מאַרק באַנקנאָטען, וועלכע זענען געדרוקט מיט אַנ'ענליכער פֿאַרב צו די נײַע 5-ער זלאָטעס.

מ דאַרף דעריבער זײַן פֿאָרזיכטיג.

יודען!
קויפֿט היינט די אָפּצייכנונגען פֿון „לינת-הצדק"!

זאַל פֿילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20
נאָר 6 גאַסטראָלען פֿון וואַרשאַווער יודישען קליינקונסט-טעאַטער
סמבטיון
בראַש מיט די בערימהמטע אַרטיסטען, ליבלינגע פֿון וואַרשע
עווא שטאַקפֿעדער, הערמאַן פֿעניגשטיין, דוד לעדערמאַן, יצחק נאָזשיק
היינט דינסטאַג, דעם 19. און מאָרגען מיטוואָך, דעם 20. אַפּריל צוויי פֿאָרשטעלונג פּינקטליך 9 אָוונט – די לעצטע צוויי מאָל די גלענצענדע גראָטעסקע, וועלכע האָט געמאַכט אַזאַ גרויסען רושם א. ג.
סמבטיון
אין 2 אַקטען (12 בילדער) מיט פּראָלאָג און עפּילאָג, צוזאַמענגעשטעלט און רעזשיסירט: י. נאָזשיק. מוזיק: ש. וויינבערג. דעקאָראַציעס: וו. ווײַנטרויב. סמבטיון-דעלעגאַט: ה. פֿעניגשטיין. מקעסעס, הומאָר, כאָרעאָגראַפֿיע, סאַטירע, געזאַנג. טעקסטען פֿון די בעוואוסטע שרייבער: מ. נאַדיר, דער טונקעלער, נאַדעלמאַן, ל. האַכשטיין, לוסטיגער פּעסימיסט, י. נאָזשיק.
ס'נעמען אַנטייל פּרויען: ע. שטאַקפֿעדער, ר. גאָזעל, מ. מאַניעלאַ, ב. פֿאַרבער. מענער: ה. פֿעניגשטיין, ד. לעדערמאַן, י. נאָזשיק, מ. שטאַקפֿעדער, י. בירנבוים, וו. גרינשפּאַן, מ. לעווין און אַנד.
אייגענע קאָנסטלער. דעקאָראַציעס, קאָסטיומען, בוטאַפֿאָרען, ליכט-עפֿעקטען.
דיריגענט: ש. וויינבערג. פֿאָרשטעהער פֿון סמבטיון: א. שטאַקפֿעדער.
אַכטונג! די סען קומט דער גרויסער שלאַגער פֿון סמבטיון, וועלכער האָט אויפֿגערעגט גאַנץ וואַרשע
„זלאַטע די רביצין"
אַקטועלע רעוויו אין 10 בילדער פֿון י. סאַכן.–בילעטען אין פֿילהאַרמ.-קאַסע.

פּרץ-אַקאַדעמיע אין פֿילהאַרמאָניע.

עפֿענטליכער אַרויסטריט פֿון דער לאָדזשער יודישער טעאַטער-סטודיע.

זונטאָג, דעם ערשטען טאָג יו"ט איז אין פֿילהאַרמאָניע-זאַל פֿאָרגעקומען אַ פּרץ-אַקאַדעמיע, אַנ'אינהאַלטסרייכען רעפֿעראַט וועגען פּרץ'ן האָט געהאַלטען ה' ש. מענדעלסאָן פֿון וואַרשע.

נאָכ'ן רעפֿעראַט האָט די לאָדזשער יודישע טעאַטער-סטודיע אונטער דער לייטונג פֿון דיכטער משה בראָדערזאָן אויסגעפֿיהרט אייניגע פֿראַגמענטען פֿון פּרצ'עס ווערק, וועלכע האָבען אויף אַלעמען געמאַכט אַנ'אונגעהויערן אײַנדרוק.

דאָס אויפֿפֿיהרען „די קברות-נאַכט" (רעזשי – י. מ. מאָשקאָוויטש: דעקאָראַציע – י. לײזעראָוויטש) האָט בעוויזען, אַז די „סטודיע" איז שוין ווייט אַוועק פֿון די אַמאָליגע דראַמאַטישע קרייזלעך און האָט שוין רעכט זיך צו שטעלען אין איין רייה מיט די קינסטלערישע טעאַטערן, אַ שאָד נאָר, וואָס ס'זענען נישט אויסגענוצט געוואָרען די קליינע דעפֿעקטען (שלעכטע אַקוסטיק און צו-שטילע רעדען), אַזוי, אַז מאַנכע שטעלען זענען דורך די צוהערער שלעכט געהערט געוואָרען. ס'קאָן מעגליך זײַן, אַז צו דער שלימות'דיגער אויפֿפֿיהרונג פֿון דער דאָזיגער קאַמעראַלער זאַך איז דער צו גרויסער עולם אָבער געווען אַ מניעה...

דיכטער בראָדערזאָן האָט מיט גרויס ערפֿאָלג און זעהר שעהן רעציטירט פּרץ'עס „טרייסט מײַן פֿאָלק, עס דאַרף די טרייסט" און נאָך אייניגע לידער פֿון פּרץ'ן.

דעם שטאַרקסטען אײַנדרוק האָט געמאַכט דאָס אויפֿפֿיהרען דורך דער „סטודיע" די פּלאַסטיש-כאָראַלע דעקלאַמאַציע „די וועכטער" פֿון פּרץ'ן.

דאָס לעבעדיגע בילד, דאָס אײַנדרוקספֿולע צוטיילען פֿון די שטימען און דער עיקר די פּלאַסטיק,–אַלץ האָט געווירקט שטאַרק און בעגייסטערנד.

די דאָזיגע סצענע האָט דערמאָנט אין די שענסטע פֿאָרשטעלונגען פֿון „הבימה". אײַנשטודירט „דעם וועכטער" האָט דער קינסטלער ראָמאַן ראָזענטאַל. אויך די דעקאָראַציע פֿון דער זאַך איז זײַנע.

נאָך דעם דאָזיגען אַרויסטריט דאַרף זיך די טעאַטער סטודיע מיט מעהר אָנשטרענגונג נעהמען צו דער אַרבייט, צוזייטיגען די גרויסע שוועריגקייטען און קליינע דעפֿעקטען און–העלפֿען צום געבורט פֿון אַ קונסטיגען יודישען קונסט-טעאַטער אין לאָדז און אפשר טאַקע אין פּוילען.

י. ע.

———

דער היינטיגער בלומען-טאָג
געהט לטובת דער נאַכט-פּאַטאַוויע בײַ „לינת הצדק"
אַלע ווי איינער, העלפֿט מיט צום ערפֿאָלג פֿון דער היינטיגער אָפּצייכנונג!
715

ציוניסטן גערופען דעם אקציאנס-קאמיטעט אויף דעם 28. אפריל קיין לאנדאן.

לאנדאן. (יט"א). עס איז בעשלאסען געווארען צונויפצורופען דעם ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט אין לאנדאן אויף דעם 28-טען אפריל.

מען ערווארט, אז דער פארזיצער פון אקציאנס-קאמיטעט ה' לעא מאצקין, וואס וויילט איצט אין ארץ-ישראל וועט קומען צו דעם טערמין קיין לאנדאן.

אבגעברענט דאס שטעטעל באהושי אין רומעניען.

פערניכטעט 250 הייזער.

בוקארעשט. (יט"א). אין יודישען שטעדטעל באהושי, דעם זיצארט פון באהושינער רבי איז בייגאלט אויסגעבראכען א שרפה. דאס פייער האט ארומגעכאפט דאס גאנצע שטעדטעל. צווישען דער בעפעלקערונג האט אויסגעבראכען א שרעקליכע פאניק און ביים ראטעווען די קינדער פון די הייזער, האבען זיך אבגעשפילט אונבעשרייבליכע, הארצרייסענדע סצענעס.

דורכ'ן פייער זענען פערניכטעט געווארען 250 הייזער. די יודישע בעפעלקערונג איז געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ און וואלגערט זיך אויף ארומיגע פעלדער. די נויט און פערצווייפלונג איז זעהר גרויס.

רומענישע פראפעסארען פראטעסטירען געגען די כוליגאנישע סטודענטען

בוקארעשט. 18. (טעל. יט"א). די פראפעסארען פון יאסי'ער אוניווערזיטעט האבען צוגעשיקט צום בילדונגס-מיניסטער א פראטעסט געגען די כוליגאנישע ארויסטרעטען פון יאס'ער סטודענטען.

דער דאזיגער פראטעסט האט געמאכט א גרויסען רושם, די פרעסע ווידער מיט ספעציעלע ארטיקלען.

רומענישע רעגירונג איגנארירט יודישע שולען.

בוקארעשט, 18 (טעל. י.ט.א.) די רומענישע רעגירונג האט בעשטימט פאר רעליגיעזע בעדערפענישען און פאר שולען 45 מיליאן לעי. פאר יודישע שולען איז קיין געלד נישט בעשטימט, הגם פאר אנדערע מינדערהייטען איז יא בעשטימט געווארען גרעסערע סומען.

יודישע שולען אין רומעניען מוזען זיין געשלאסען זונטאג.

קעשעניעוו, 18 (טעל. י.ט.א.) די רעגירונג האט ארויסגעגעבען א צירקולאר לויט וועלכען די יודישע שולען מוזען זיין געשלאסען זונטאג, ד. ה. צוויי טעג אין וואך.

דער צ.ק. פון „תרבות" האט זיך געווענדעט צו די יודישע דעפוטאטען וועגען אינטערווענירען.

זיצונג פון „אספת הנבחרים".

ירושלים, 18. (טעל. יט"א) די „אספת הנבחרים" וועט אין יוני אפהאלטען די יעהרליכע זיצונג, דער ועד הלאומי" און קאלאנעל קיש וועלען אפגעבען בעריכטען פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו און וועגען דער פאליטישער סיטואציע. עס וועט אויך בעטראכט ווערען דער סטאטוט פון דעם יוד-שער קהלה.

דער רב מאכט משוגע זיין זוהן, ווייל ער איז אן אפיקורס...

לעמבערג, (טעלעפאניש) אין ביאליקאמיען (גאליציען) איז פערהאן א רב – ר' דוד האראוויץ הייסט ער. דער דאזיגער רב האט א זוהן, וועלכער האט נישט געוואלט געהן אין דרך הישר... ער האט אנגעהויבען זיך צו פיהרען פארטנעשריטען. דעם רב'ס בני בית האבען איהם פערשריגען אלס... אפיקורס.

אין אנהויב האט דער רב געפרובט מיט גוטען און מיט בייזען משפיע צו זיין אויף זיין זוהן, אז ער זאל זיך פיהרען יודיש. ווען דאס האט נישט געהאלפען האט מען דעם יונגענמאן געמאכט פאר... משוגע און איהם אפגעפירט אין לעמבערגער משוגעים-הויז, וואו ער מאכט דורך שבעה מדורי גיהנם.

זיצונג פון ציוניסטישע עקזעקוטיווע.

בערלין, 18 (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער זיצונג פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו וועט בעטראכט ווערען די פראגע וועגען דער הלואה פארן „קרן-קימת". די הלואה זאל בעשטעהן פון 100.000 פונט אויף 5 יאהר. דאס געלד זאל פערנוצט ווערען אויף עפענטליכע ארבייט.

דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו האט אסיגנירט 50 000 זל. אויף צו ליקווידירען די ארבייטסלאזיגקייט.

עלעקטריפיקאציע פון עבר הירדן.

ירושלים 18. (טעל. יט"א) דער פרעמיער מיניסטער פון עבר הירדן האט מיטגעטיילט דער ארץ-ישראל רעגירונג, אז די רעגירונג פון עבר הירדן יט 6000 דונאם ערד . ער פאלעסטינישער עלעקטריע - געזעלשאפט אויף ארורכצופיהרען רוטענבערג'ס פלאן צו עלעקטריפיצירען דעם עבר הירדן צוזאמען מיט דער עלעקטריפיקאציע פון ארץ ישראל.

„ראזסוויעט" אין בולגאריע.

סאפיע, 18. (טעל יט"א) דא איז ערשינען דער ערשטער נומער פון „ראזסוויעט" אין דער בולגארישער שפראך. דאס בלאט איז דער ארגאן פון די בולגארישע ציוניסטען.

„דורך טרעהרען".

א דריטער קינא-פילם פון שלום-עליכם'ס ווערק.

מאסקווע. (יט"א). די אוקראינישע פאטא-קינא פערוואלטונג איז צוגעטרעטען אויסצופיהרען א קינא בילד „דורך טרעהרען" געבויט אויף די ווערק פון שלום עליכם'ס „מאטיל פעסי דעם חזן'ס", „דער פער'כישופ'טער שניידער" און אנדערע ווערק פון שלום עליכם. די דאזיגע קינא-פילם וועט זיין דאס דריטע בילד, אינסצעניזירט לויט שלום עליכם'ס ווערק. דאס ערשטע בילד איז „יודישע גליקען", דאס צווייטע „דער מבול", וועלכעס הויבט אן אויפגעפיהרט ווערען אין מאסקווע און דאס דריטע „דורך טרעהרען".

אין „מבול", וואס איז אינסצעניזירט געווארען דורך די ארטיסטען פון טעאטער „הבימה" איז לכתחילה פערבאטען געווען דורך דער צענזור, נאר נאך דעם ווי אין דעם בילד זענען געמאכט געווארען בעדייטענדע ענדערונגען, איז ער ערלויבט געווארען צו דעמאנסטרירען.

צווישען אנדערע גישט געוואונשענע סצענעס, איז פון „מבול" אויך אויסגעשניטען געווארען די סצענע פון יודישען פאגראם, וועלכע קען, לויט דער מיינונג פון עקספערטען ארויסרופען נישט געוואונשענע געפיהלען ביי דעם אומבעוואוסטזיניגען טייל פון דער בעפעלקערונג

יוד. טעאטער בעקומט אסובסידיע פון 30 טויזענד לאט אין לעטלאנד

ריגא, 18 (ספ. טעל.)

די בודזשעט-קאמיסיע האט פערענדיגט די בעהאנדלונג פון מלוכה בודזשעט אויפ'ן יאהר 28 1927. פאר די רוסישע אוניווערסיטעטס-קורסען זענען אסיגנירט געווארען פינף טויזענד לאט. פאר די הצטרכות'ן פון די מעוטים זענען געכטען אריינגענומען געווארען אין בודזשעט נאך פאלגענדיגע סומעס: פאר'ן יודישען טעאטער 30 טויזענד לאט, פאר'ן רוסישען טעאטער 30 טויז. לאט און פאר'ן דייטשען טעאטער 30 טויזענד לאט. אויך צו פערוואנדלען די עקסיסטירענדע פוילישע סטודיע אין א בעשטענדיגען פוילישען טעאטער איז בעשטימט געווארען 12 טויזענד לאט.

די אינטערנאציאנאלע סטודענטען-קאנפערענץ אין גענף.

גענף. (י.ט.א.) דא איז געעפענט געווארען די זיצונג פון קאמיטעט פון די אינטערנאציאנאלע סטודענטען-ארגאניזאציעס. די בעראטונגען קומען פאר אונטערן פארזיץ פון פראפ. ריינהאלד, מיטגליד פון אינטערנאציאנאלען קאמיטעט פאר אינטעלעקטועלער צוזאמענארבייט.

בעת די בעראטונגען האט ה' שטייניג געהאלטען א רעפעראט וועגען דער טעטיגקייט פון „וועלט-פערבאנד פון די יודישע סטודענטען". עס איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א צענטער פון די סטודענטען-ארגאניזאציעס אין אלע לענדער, וועלכע וועלען זיין פערטרעטען אין צענטראלען קאמיטעט דורך זייערע דעלעגאטען.

א געוועזענער רב אנגיטירט געגען פסח.

מינסק. (יט"א). דער געוועזענער רב מאנעס, וועלכער האט זיך גערעכנט פאר איינעם פון די גרעסטע רבנים אין ווייסרוסלאנד און וועלכער האט זיך מיט א פאר יאהר צוריק אבגעזאגט פון רבנות, און האט זיך עפענטליך ערקלערט אלס אפיקורס – האט פערעפענטליכט אין דער יודישער קאמוניסטישער צייטונג „אקטיאבר" א רייהע ארטיקלען פון אן אנטי-רעליגיעזען כאראקטער.

Photographe
H. Sroka
ŁÓDŹ
Brzezińska 69.

דאס אטעליער איז ניי-רעמאנטירט און פערגרעסערט, יוי אויך פערזעהען מיט די נייעסטע „עדיסאן-רעפלעקטארען".

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז צוליב רעקלאמע האב איך איינגעפיהרט אויסערגעוועהנליכע נידריגע פרייזען אויף מיינע קינסטלערישע אויסגעפערטיגטע פאטאגראפיעס לויט די אונטען-אויסגערעכנטע אויסנאהמס-פרייזען:

6 פאסטקארטען
נ.פ. דאפעלט רעטושירט 3 זל.
6 קאבינעט-בילדער „ 8 „
1 אריגינאל-פארטרעט נ.פ. 8 „

אויסער דעם גרופען-אויפנאהמען אויסערארדענטליך ווערען אויך אנגענומען אויפנאהמען צו זעהר מעסיגע פרייזען. צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 1.

בעמ.: צו יעדען האלבען טוץ פאסטקארטען ווערט צוגעגעבען א פאסט-פארטרעט.

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע און לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

J. Futerman, Łódź

PIOTRKOWSKA 54, telefon 6-54

מאכט בעקאנט, דאס זי האט איבערגענומען די פערטרעטונג פון די בעסטע ביעלסקער האנד-דיוואנען און עמפפעהלט דער ג. קונדשאפט צו די פארשטעהענדע פייערטאגע א זעהר רייכען אויסוואהל פון די מאדערנסטע אינגלענדישע און אויסלענדישע
אלער ארט:
דיוואנען, גארדינען, מעבעל-שטאפען,
כאדניהעס, דעקען, צעראמען,
פארטיערען, נארדושומען, לינאלעאומס.
אלעס צו קאנקורענצלאזע פרייזען און רעעלע בעהאנדלונג.
הורט! 54 Piotrkowska 54 רעטיילו

צום אפפאהרען קיין אמעריקא פון מיין חבר
יוסף שטרויזענבערג
ווינש איך א גליקליכע רייזע און א גוטע צוקונפט.
יוסף בערקאן.
731

א וואוינונג
פון 2 צימער מיט א קיך
ווערט געזוכט.
אפערטען פאר „E" אין אדמיניסטראציע פון „פאלקסבלאט".
721

דאנקזאגונג!
דערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאנק דעם טאמבורירער ה' משה ליבפעלד, טראגוטא 11 פאר זיין אויסגעצייכנעט און פיין אויספאמבורירען דאס פרולעת.
אלתר פרענקעל, סאסנאוויצע.
716

די פסח-הילפס-קאמיסיע
ביי דער יודישער קהלה דריקט אויס איהר אנערקענונג און דאנק דעם פריזעס פון קהלה-ראט
ה' שלמה בודזינער,
וועלכער האט א דאנק דער פינאנסירונג פון דער פסח-הילפס-אקציע, געגעבען די מעגליכקייט אדורכצופיהרען די דאזיגע אקציע אין פולער ארדנונג און אויף א כבוד'יגען אופן.
די פסח-הילפס-קאמיסיע.
720

אונטערהאנדלונגען איבער אידישען וואהל-בלאק צו די וואהלען אין ווארשאווער שטאדטראט.

וו אַ ר ש אַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די אונטערהאַנדלונגען אַרום שאַפען אַ פערשטענדיגונג וועגען אַ בלאָק אָדער אַ פעראייניגונג פון די יודישע וועהלער צום שטאָט-ראַט, האָבען דערוויילע נישט בעבראַכט צו קיין פאָזיטיווע רעזולטאַטען. פון איין זייט צייכענט זיך אָן אַ בלאָק צווישען די אומבעדייטענדע גרופירונגען (התאחדות, דעמאָקראַטיש פאָלקיסטישע פּאַרטיי, האַנדווערקער און קליינהענדלער), פון דער צווייטער זייט אַ בלאָק פון די גרויסע (ציוניסטען, אגודה, סוחרים צענטראַלע). ביז איצט האָבען אָבער די אונטערהאַנדלונגען נאָך נישט געבראַכט צו קיין ממשות'דיגע רעזולטאַטען.

פאַרזיצער פון שאַנכאַיער פּראָף. פעראיינען פער'משפט צום טויט

דורך דער קאַנטאָנער רעגירונג.

ב ע ר ל י ן, 18 ווי מען טיילט מיט פון שאַנכאַי איז לויט דער פעראָרדנונג פון גענעראַל-שטאַב פון דער קאַנטאָנער אַרמעע אויסגעפיהרט געוואָרען דער טויט-אורטייל, איבער'ן פאָרזיצער פון די שאַנכאַיער פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען וואַנג. וואַנג איז אָהן וועלכע נישט איז דערקלערונגע, אַרעסטירט געוואָרען אויף דער טעריטאָריע פון דער פראַנצויזישער קאָנצעסיע, און פער'משפט געוואָרען צום טויט.

ווי מען גיט איבער האָט וואַנג צוגעגרייט אַ בעוואָפענטען קאָמוניסטישען אויפשטאַנד געגען די קאַנטאָנער, וועלכע האָבען לויט זיין מיינונג געפיהרט אַ צורעכטע פּאָליטיק.

מ אָ ס ק ווי ע, 18 (ספ. טעל.) די סאָוויעטישע צייטונגען טיילען מיט פון שאַנכאַי, אַז דער מצב אין דעם סאָוויעטישען קאָנסולאַט האָט זיך נישט געענדערט. די שמירה איז פּראָפּגענומען. עס ווערט אָבער פאַרגעזעצט דאָס פערשרייבען פון די אַדרעסען פון אַלע בעזוכער פון קאָנסולאַט, או די רעגיסטראַציע פון דער צייט, ווען זיי זענען געקומען און אַוועקגעגאַנגען.

קיין נייע אונטערזוכונגען זענען אין קאָנסולאַט נישט פאָרגעקומען.

דעפ. פערל נישט געווען קיין משומד

און ווערט מקבר אויפ'ן יודישען בית-עולם אין וואַרשאַ.

וו אַ ר ש אַ 18. (טעלעפאָניש). פרייטאָג ביינאַכט איז דאָ געשטאָרבען דער פיהרער פון פ.פ.ס., דער הויפּט-רעדאַקטאָר פון „ראָבאָטניק" דעפ. ד"ר פעליקס פערל.

פערל איז געבוירען געוואָרען אין 1872 אין וואַרשאַ. זיין אוניווערזיטעטס-שטודיום האָט ער פערענדיגט אין בערן. ער איז געווען איינער פון די גרינדער פון די פ.פ.ס. און לאַנגע יאָהרען רעדאַגירט דעם אומלעגאַלען „ראָבאָטניק".

ער איז געווען אַרעסטירט ביי די רוסען און בעת דער אָקופּאַציע ביי די דייטשען, אַנטייל גענומען אין די לעגיאָנען. זייט דער ענטשטעהונג פון דער פּוילישער מלוכה איז ער געווען דער הויפּט-רעדאַקטאָר פון'ם „ראָבאָטניק". זייט 1919 איז ער דעפּוטאַט פון פ.פ.ס. אין פּוילישען סיים און מיטגליד פון די אָנפיהרענדע פּאַרטייאישע אינסטאַנצען. פערל האָט פיל געשריבען וועגען סאָציאַליזם בכלל און פּאָלעמישע בראָשורען געגען נ. ד.

קלאַנגען איז פערל נישט געווען געשמד'ט. ער איז געווען פעהייראַט מיט אַ קריסטליכער פרוי, וועלכע איז געווען פערשריבען אַלס רעליגיאָנסלאָזע.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָבען זיך די פ.פ.ס. דעלעגאַטען געווענדעט צום סענאַטאָר שערעשעווסקי, אַז ער זאָל אויסווירק'ן אין דער יודישער קהלה, אַז מ'זאָל בעשטימען אַ בעזונדערע עגלה און וועלכער מ'זאָל איבערפיהרען דעם פערשטאָרבענעם. די קהלה האָט אָבגעגעבען פאַר'ן פערשטאָרבענעם אַן אָרט אין דער 3 רייהע וואָס ווערט געשאַצט אַן ערך אין 20 טויזענד זלאָטעס און דערפאַר גענומען נאָר 75 זלאָטעס.

די קהלה וועט זיך אין דער לויה נישט בעטייליגען, ווייל פערל איז געווען דער איינציגער, וואָס איז געווען נעגען איינפיהרען וועלכע ס'איז פערלייכטערונג איג'ם גענעץ וועגען צוואַנגס זונטאָג-רוהע.

די יודישע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען האָבען צוגעשיקט קאָנדאָלענצען. אַ קאָנדאָלענץ בעזוך האָט צוו. אַנד. געמאַכט דער געוועזענער מלוכה-פּרעזידענט וואָיצעכאָווסקי. צו דער לויה קומען אַלע פ.פ.ס. דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען.

וו אַ ר ש אַ, 18. (טעלעפאָנ'ש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די לויה פון'ם פערשטאָרבענעם פ.פ.ס. פיהרער דעפ. פערל וועט פאָרקומען מאָרגען דינסטאָג. ווי ס'שטעלט זיך אַרויס טראָגט אַלע

דער עמעס מוסר'ט...

די קאָאָפּעראַטיווען פאַר פערקויפען פסח'דיגע פּראָדוקטען.

מ אָ ס ק ווי ע, (יט"א) דער מאָסקווער „עמעס" בעקלאָגט זיך, וואָס נישט נאָר פּריוואַטע געשעפטען נאָר אַפילו מלוכה-קאָאָפּעראַטיווען רעקלאַמירען און פערקויפען פסח'דיגע פּראָדוקטען. אַזוי למשל, האָבען זיך אין אַ סך גרויסע מאָסקווער קאָאָפּעראַטיווען בעוויזען פּלאַקאַטען, וואו עס ווערט רעקלאַמירט „טיי כשר לפסח".

אַ מאָסקווער קאָאָפּעראַטיווע בוכהאַנדלונג האָט בעשטעלט אין פּעטרי קאָוו הגדות פאַר מאָסקווע מיט רויטע איינבינדען, מיט ספּעציעל פסח'דיגע כלים בעזאָרגט מאָסקווע אַ מאָסקווער אינוואַלידען - קאָאָפּעראַטיוו. אויף די כלים זענען פערהאַן ספּעציעלע אויפשריפטען אויף יודיש, וואָס דערקלערען ווי-אַזוי מען דאַרף פּראַווען די סדרים.

דער „עמעס" פערענדיגט: „אַ דאַנק דער קאָאָפּעראַציע! וועט נישט וואָלט דאָס יודישליכע מאָסקווע פער'גוי'איש געוואָרען".

א גרויסער חידוש...

בעשטראָפט אַ שולדיגען ריכטער אין רומעניען.

ב וו ק אַ ר ע ש ט. (י.ט.א.) לויט דער פעראָרדנונג פון'ם יוסטיץ-מיניסטער איז בעזייטיגט געוואָרען דער ריכטער פון פּיאַטרא ניאַנץ, וועלכער האָט איינ'ם בעקאַנטען פּראָצעס, אין וועלכען יודען זענען בעשטראָפט געוואָרען מיט 4 מיליאָן שטראָף און תפיסה פאַר שלאָגען אַ קריסטליכען שילער, וואָס האָט אים יום-כפור געוואָרפען שטיינער אין שוהל אריין, בעגאַנגען פאַלשקייטען און ערלויבט די קוזיסטישע פּאַרטייאיבער האַלטען פּראָגראָם רעדעס. די בעזייטיגונג איז פאָרגעקומען נאָך דער אויספאָרשונג, וואָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען דורכ'ן יאַסער הויפּט-פּראָקוראָר.

בירגער-אַקטען אויף די שפּראַכען פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

מ אָ ס ק ווי א, (י.ט.א.) דער צענטראַלער קאָמיטעט פאַר נאַציאָנאַלע מינדערהייטען האָט פעראָרדנעט, אַז די אַקטען וועגען געבורטען, חתונות גט'ן און ד. גל. זאָלען אין די ערטער מיט די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען-בעפעלקערונג, אַרויסגעגעבען ווערען אין די שפּראַכען פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען צוו. אַנדערן אויך אויף יודיש.

יודישער מאָסקווער מלוכה-טעאַטער פאָהרט קיין אַמעריקא.

מאָסקווע. (יט"א). ווי מ'ר דערוויסט זיך וועט דער יודישער מאָסקווער מלוכה טעאַטער היינטיגען הערבסט אונטערנעהמען אַן אויסלענדישע טורנע די ערשטע פאָרשטעלונגען וועט דער טעאַטער געבען אין ריגאַ. נאָכדעם פאָהרט ער קיין בערלין און פון דאָרט קיין אַמעריקאַ.

פערבאָטען אַריינפיהרען האַכענקרייצלערישע ליטעראַטור קיין טשעכאָסלאָוואַקיי.

פּ ר אַ ג (יט"א) דער פּאָסט-מיניסטער האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג לויט וועלכער עס ווערט פערבאָטען אַריינ-צופיהרען קיין טשעכאָסלאָוואַקיי די האַקענקרייצלערישע צייטשריפטען פון דייטשלאַנד און עסטרייך.

דיוואַנעס, גאַרדינען,

לינאָלעאום, פּליוש-דעקען, כאָדניקעס

אין אַ גרויסען אויסוואַהל צו

שטוינענד ביליגע פּרייזען

צו בעקומען אין דער בעקאַנטער פירמע

1 I. ROTENBERG 1

Łódź, Nowomiejska №1

(פריהער נאָוואָמיעסקאַ 21) Telefon 57-10

575

חתונה, געבורט און טויט ביי די כינעזער.

(ענדע פון דער 4-טער זייט).

בעקומט דעם נאָמען פון דעם פערשטאָרבענעם.

ווען אַ כינעזער ווערט קראַנק, זוכט ער קודם כל די הילף פון איבערנאַטירליכע כוחות, ווייל ער האַלט פאַר זעהר וואַרשיינליך, אַז די קראַנקהייט איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך אַ בייזען גייסט, אָדער דורך איינעם פון די אבות, וואָס איז צוליב עפּעס אַריין אין צאָרן. ווען די תפילות צו די גייסטער פון די אבות, העלפען נישט, דעמאָלט ווענדעט מען זיך צו דער הילף פון דאָקטאָר. פון דעם דאָקטאָר דערוויסט מען זיך דעם גענויעם „דיאַגנאָז" ד. ה. אויב די קראַנקהייט איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך איינעם פון די אבות, אָדער דורך אַ בעלעדיגטע נשמה - דורך אַ נשמה פון אַ מענשען, וואָס האָט קיינער נישט געלאָזען אויף דער וועלט און ער ווערט דעריבער נישט פערהערט, ווי נויטיג איז, אָדער דורך דער נשמה פון אַ מענשען, וואָס איז געשטאָרבען אין אַ פרעמד לאַנד. די נשמות זענען פערשאָלטען צו זיין „בעטלער", לעבען פון קהל'שע פערזאָרגונג און פערנעמען זיך דערמיט, וואָס זיי רופען אַרויס אויף דער וועלט פערשידענע צרות. הונגער קראַנקהייטען און פערפלייצונגען.

אויב די קראַנקהייט פון דעם כינעזער איז אַרויסגערופען געוואָרען דורכדעם, דעמאָלט איז די קורירונג אַ פשוט'ע: דער בעטרעפענדער גייסט מוז איבערגעבעטען ווערען. צו דעם אויפעק ברענגט מען אַ קרבן - מען פערברענט אַ הייפעלע פּאַפּיר-געלד פאַר'ן הויז-טיר. צו דער פּראָצעדור רופט מען אויך אַ מאָנך (גייסטליכער) און ער שעפּטשעט די גאַנצע צייט תפילות און פערשווערונגען. אָבער ווען דאָס העלפט אויך נישט, און דער קראַנקער איז שוין פערמשפט צום שטאַרבען, דעמאָלט הויבט מען אָן צו מאַכען צוגרייטונגען צו זיין לויה.

מען נעמט גאָר אומזיסט אַראָפּ פון דעם קראַנקען אַ מאָס אויף תכריכים,

וועלכע דאַרפען אומבעדינגט געניייט ווערען אויף וואַטע, ווייל די נשמה מוז דורכגעהן פערשידענע קאַלטע געגענדען - און פאַר איהם אין די אויגען רעדט מען וועגען דעם בעפאָרשטעהענדיגען מען טראָגט איהם אויך אַרויס פון זיין צימער אויפ'ן גאַס, ווייל אין זיין בעט טאָר דער כינעזער נישט שטאַרבען, און מען לאָזט איהם רוהיג ליגען, אַנדערש מאָל אין פערלויף פון איינינע טאָג, ביז עס קומט דער סוף.

ה. בלומסאַז.

פון מאַרק שוואַרץ-אויסשטעלונג.

די אויסשטעלונג פון מאַרק שוואַרץ אין גאָלדענעם זאַל פון גראַנד-האָטעל ווערט ווייטער שטאַרק בעזוכט. אַ בעזונדערע אויפמערקזאַמקייט פון די יודישע בעזוכער רופען אַרויס די קופּער-בילדער אויף ביבלישע און יודישע טעמעס, וועלכע דער קינסטלער האָט לעצטענס זעהר פיל געשאַפען.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:

מ. בראַדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. היפּמאַן.

אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַר-האַפטונג.

מעלדונגען.

אַכטונג געוועזענע שילער און שילערינס פון „אָרט".

אין די נאָהענטסטע צייט וועט אין וואַרשאַ פאָרקומען אַ בעראַטונג פון די פערוואַלטער פון די יודישע פּראָפעסיאָנעלע שולען. קורסען און לערן-וואַרשטאַטען, אויף וועלכער עס וועט צווישען אַנדערע אויך בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען דעם גורל פון די געענדיגטע שילער און שילערינס און די מיטלען, וואָס זענען נויטיג זיי אַנצוזאָרגען אין זייער פאַך.

צו דעם צוועק זענען נויטיג גאַנץ גענויע ידיעות וועגען דעם איצטיגען מצב פון די געענדיגטע.

די פערוואַלטונג פון דער געזעלשאַפט „אָרט" רופט דעריבער אויף אַלע וואָס האָבען געענדיגט די „אָרט"-וואַרשטאַטען אין די יאָהרען 1922, 1923, 1924, 1925 און 1926, זיך צו מעלדען אין ביוראָ פון „אָרט", פּלאַץ קאָשטשעלני 4 אין די ביוראָ שעה'ן.

פאַר די שילער און שילערינס קענען זיך אויך מעלדען זייערע עלטערן, קרובים אָדער אַפּיעקונעס.

626

אגודת „בני ציון" לודז וזגובסקה 7.

מאָרגען, מיטוואָך, ד. 2-טען טאָג חוהמ"פ 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון „בני ציון" (רזגאָווסקאַ 7) אַ פערזאַמלונג אויף ד. ט. די איצטיגע לאַגע אין ציוניזם און אין ארץ-ישראל מיט דער בעטייליגונג פון די ח"ח ה. מרגליות, מ. גראָווער און מ. טעמפּעלהאָף. אַריינגאַנג פריי!

726

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער- קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-52.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מאַנער-שוואַכע קראַנקהייטען. 329

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען (האָר-אויספאַל) נעמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָוונד

אגודת לומדי „שעורי ערב" ע"י „פועלי אמוני ישראל" לאָדז, אַגראַדאָוואַ 8.

דינסטאָג, פּ' קדושים (26-טען אַפּריל) פּינקטליך 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל

א גראַנדיעזע סיום-פייערונג אויף מסכת גיטין

מיט'ן אַנטייל — פון — חשוב'ען גאַסט

הרה"ג ר' יצחק יהודא טרונק שליט"א קוטנא

פילהאַרמאָניע-זאַל לאָדז, 20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

וועלכער וועט האַלטען אַ רעפעראַט אויף דאָס טעמאַ: „צי איז די תורה געגען די אינטערעסען פון יודישען אַרבייטער"?

בילעטען פון 75 גר. ביז 2.50 זל. צו בעקומען אין „דעגאַמאַ" פּיעטריקאָווער 9, נייפעלד פּוּלנאָצנאַ 13, ווייסבערג נאַוואָמיעסקאַ 30 (קאָנדיטאָריי), „שעורי ערב" אַגראָדאָוואַ 8, „פועלי אמוני ישראל" וויטשאָדניאַ 68/70, „בנות אגודת ישראל" זאַכאָדניאַ 66 (בלויז פרויען-בילעטען). די לעצטע 3 ערטער נאָר פון 8 ביז 10 אין אָוונט. אין טאָג פון סיום ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל פון 10 אַ זייגער פריה.

בעמערקונג: פאַר די פּלעצער זענען מיר פעראַנטוואָרטליך ביז'ן צוריקצאָהלען דאָס געלד.

דער באַלקאָן איז ספּעציעל רעזערווירט פאַר פרויען.

728

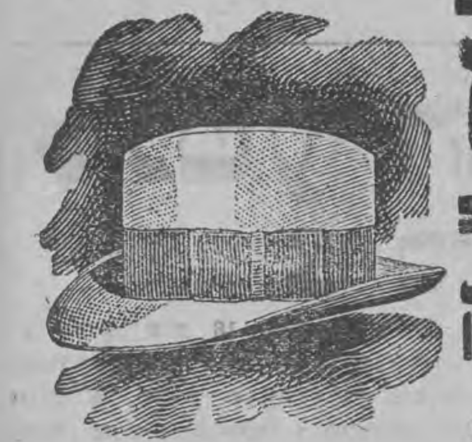

מענער-היטעז

אין גרויסען מאָדערנעם אויסוואהל
צו האנקורענץ-פרייזען
בעקומט איהר נאָר ביי

מ. קאפעלושניק

8 קאנסטאנטינער 8.
איך נעהם אויך א היטעל צו פאסאנירען.
1788

לונגען-קראנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די
ה"ה דאָקטוירים
Balsam Thlocolan Aqe
ביי סוכאטעס, בראנכיט, הוסט
פערלייכטערט ביי
פלעגמא, פערשטארקט
דעם אָרגאניזם און דעם
זעלבסטגעפיהל פון קראנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קערפער
„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אפטייקען.
פערלאנגט נור אין אָריגינעלער פאקונג פון דער אפטייק 1462
A.Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

J. DRUKIER
11 ZAWADZKA 11

קאפ-וועהטאָג און ערשעפונג,

ווי אויך מאָגען-פערדארבונג, לעבער-קראנקהייטען, ניערען, גאל-שטיינער, רעומאטיזם, ארטעריטיס, העמאָרידען-וועהטאָגען קומען פון פאר צעלעב דער שלעכטער שטאָף-וועקסלונג און פערגרעבונג פון בלוט אין מענשליכען אָרגאניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

ווירקען צו א גוטער שטאָף-ענדערונג, ערוועקען צו אַרבייטען, רייניגען דאָס בלוט און אלערערשט מאכען געזונד דעם מאָגען און ברענגען צו א רעגולערע פונקציע פון דער לעבער און ניערען, זאָוויי בעזייטיגען שטילונג, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פון אָרגאניזם די נישט פערדייטע רעשטלעך, ווי אויך בעקעמפען דאָס שאַפען זיך פון פערזעצונגען, וואָס איז גורם צו רעומאטיזם און ארטעריטיס.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פערהיטען דאָס שאַפען זיך פון גאל-שטיינער און פערמילדערן די העמאָרויד-שמערצען.

די פרייזען א האלב שאכטעל 1.50 זל.
א דאָפעלטע שאכטעל 2.50 זל.
צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאַדעס. 156

די מאָדערנסטע לאמפען

פאר שפייזע-צימערן און קאבינעטען
קויפט זיך אמבעסטען צו פאבריקס-פרייזען נור ביי

א. י. אייזנער, פאלורניאווא 25

בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אלערליי איבער-ארבייטונגען פון גאז אויף עלעקטריע, ווי אויך אָקסידירט.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פארוואס לויפט יעדער אין ביוראָ פיעטריקאווער 17?
ואמרת אליו, זאלסט איהם זאָגען
— אז אין דעם ביוראָ —

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאָדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן אומטאָג, קלאָזולעס, ואבעזופיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאָזיציעס, אָדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעטער און קאַמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאנד ראָזיעמטשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראָווניעס, קארנע ספראָוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
רעכט-קאָנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאָווער 17, זאכאָדניא 52
שנעל, רעעל און ביליג!

עלטערן!

פאר 3 זלאָטים א וואָך ווערט געלערנט מיט קינדער וואָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאמענשטעלען, דורכ'ן בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העבראַאישען לעהרער י. ד. ראַזענפעלד, פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אַ. רעכטס 2 שט.
בעמ.: ס'ווערען אויך אָנגענומען אָנפענגער פון 5 יאָהר אָן.
א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאראנטירט!

רענטגען-קאבינעט

לעמשניצע פון דאָקטוירים-ספעציאליסטען

אין ערצטליך-רענטגענאָלאָגישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראפאפּאָרט	גאז. האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^{1}/_{2}$–$6^{1}/_{2}$
ד"ר רוזשאנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	11–10 2–1
ד"ר גאָלדשטיין-פאראָם	לונגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2–12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^{1}/_{2}$
ד"ר מאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-$5^{1}/_{2}$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ארצט	7–3
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	2–9

צאָהן-פאָגרהיילונג, בעליכטונגען, קראָנען, מאָסטען, א אז. א.
ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאָפּ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכליכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר פאטשלער.
אָנמעלדונגען געגען שוואלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאג.
חידוש אין דער שטאָט.

ס'ווערט געזוכט א וואוינונג

פון 1 צימער ביי א אנשטענדיגער פאמיליע פאר א יונג פאר-פאלק, עווענטועל א דריט-צימער. עס קאָן אויך זיין אויף מאָנאטליך. צו ערפאהרען ביי א. לאנדוי, פאמארסקא 14, 727

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספעציאליסט פאר ניערען, בלאָזען און האַרן-קראנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אָוונט.

היילפעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער, שפראכשטערונגען (שטאמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט.
עלעקטריזאציעס, ליכטהיילאפאראטען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89
עמפאַנגט פון 5 — 7 אָוונט.

Dr PRYBULSKI
25-38

א לעהרער

מיט 12 יאָהר פראקטיק ערטיילט לעקציעס צו ביליגע פרייזען אין פאָלגענדע געגענשטאנדען: פויליש, דייטש, פראנצויזיש, מאטעמאטיק און בוכהאלטעריע. אויך קאָרעפעטיציעס פון פאָלקשולען און מיטלשולען.
שיף, שוו. יאקובא 12.

אפילו דער
קוימענקעהרער
ווערט ריין און ווייס
ווי שניי, אז ער נוצט
ביים באָדען די בע-
וואוסטע „זייף קאָ-
לאָנטיי מיט דער
פראלקע", דאָס איז
גוטע און ביליגע זייף

Mydło **Kollontay** z pralką

גענעראל-פערטרעטער פאר לאָדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19. 1548

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מיט'ן העהנדעל) בעזייטיגען וועהטאָג, ברענונג, בייסעניש, פערקלענערן געשווירען.
עס פערקויפען די אפטייקען. 1462

שוינט אייער געלד!

און קויפט
שירמס און שטעקענס
נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון

ס. פייגענבוים,

נארוטאָוויטש 19 (דזשעלנא)
ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט
25% ביליגער ווי איבעראל. בעסטע אויספיהרונג.
בעמ.: ס'ווערט אָנגענומען אלע רעפּאַראַטורן ווי אויך איבערציהען.

40 פראָצענט ביליגער, ווי איבעראל!

די ניי-ערעפענטע אַמעריקאַנער כעמישע וועשעריי און פארבעריי
פון גאָרדעראַבען גדאנסקא 8, פראָנט, 2-טען שטאָק
נעהמט אָן אויפצופרישען, רייניגען, וואשען און פארבען אלערלי גארדעראָבען פאר מענער, ווי אויך פאר דאמען, אויך זיידע, סאמעט, פליוש, וואָלענע, האלב-וואָלענע, בוימוואָלענע קליידער, אויך שטיק סחורה און רעשטען. אלערלי אויסבלאקירטע געמוסטערטע אנציגער ווערען געבראכט צו דער ערשטער פארב. אלע ארבייטען פון מיין פארבעריי ווערען אויסגעפיהרט ערשטקלאסיג לויט די נייעסטע אויסלענדישע מעטאָדען. גאראנטירט פאר עכטע פארבען. ביליגע פרייזען!
אלערלי פוטער נעהם איך אן צו שטרייכען און פארבען. 1328
אמביליגסטע, ווייל עס איז א פריוואט-וואוינונג!

דאכפאפע און סמאלע

ליפערט צו מעסיגע פרייזען:
DACHPAPPENFABRIK M. J. SCHARFF, ŁÓDŹ
פאבריק: קאנסטאנטינער 113, טעלעפאָן 37-05.
לאגער: פלאץ-וואָלנאשטשי 11, טעל. 9-90.

א שמעקעדיגען יום-טוב!

אום צו בעקענען דאָס ברייטע פובליקום מיט אונזער אויסגעצייכנעטען קעלניש שמעק-וואסער האבען מיר בעשטימט ארויסצולאזען 5000 גרויסע פלאקאָנען מיט דעם גערוך: בעז, רויזען און היאצינט אלס פסח-פרעמיע ביז דעם 20-טען ד. ח. צום פרייז פון 1 זלאָטע.
אויך א גרויסער אויסוואהל פון אנדערע איין- און אויסלענדישע קאסמעטיק צו זעהר מעסיגע פרייזען! צו זעהר מעסיגע פרייזען!
אפטיק-סקלאד און פערפומעריע
ו. קאהן, שענקעוויטשא 29 טעלעפאָן 23-64. 648

מעבעל

שלאף-צימער, עס-צימער, ביוראָ-איינריכטונג, קוכען-מעבעל
אלעס אייגענע אויסארבייטונג
קאנקורענץ-פרייזען! צו בעקומען ביי די בעסטע בעדינגונגען!
פלאס'וויטש און רעכט, פעטריקאָווער 145 (אין הויף).

אנאָנסען-פרייזען:

פאר 1 מילימעטער-שורה.

פארן טעקסט 15 גראָשען, פריטאג 20 גראָשען, אין טעקסט 48 גר., פריטאג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פריטאג 15 גראָשען. — פאר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פראָצענט טייערער, אויפער דער שטאָט — 50 פראָצענט טייערער.

אבאָנעמענטס-פרייז:

אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פראָווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראָצענט טייערער. — פאר'ן אינהאלט און טערמין פון די אנאָנסען איז די רעדאקציע נישט פערענטפערטליך. די אדמיניסטראציע איז אָפען בשעת און בנאָכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.